

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Tranzitní nelegální migrace z pohledu České republiky a Evropské unie a východiska jejího řešení

Bakalářská práce

Transit illegal migration from the point of view of the Czech Republic and
European Union and the ways out for the solution.

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE:

plk. Ing. Milena KŘIVÁNKOVÁ BERANOVÁ

AUTOR PRÁCE:

Pavel PRANTL

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 12. 03. 2024

Poděkování:

Chci touto cestou poděkovat zejména paní plk. Ing. Mileně Křivánkové Beranové, mé vedoucí práce, za důvěru, trpělivost, vstřícné vedení, spolupráci, podnětné připomínky a čas, který mi věnovala. Dále chci poděkovat všem kolegům, kteří mi při psaní mé bakalářské práce poskytli cenné rady, informace, podklady a inspiraci.

ANOTACE

Tato práce se zabývá specifikací a příčinami vzniku tranzitní nelegální migrace v závislosti na vývoji geopolitické a socioekonomické situace ve světě a evropské společnosti a shrnuje její vývoj zasazený do historických souvislostí. Zabývá se vlivem a vznikem možných bezpečnostních rizik s ní spojených a věnuje se kontrolám na vnitřních i vnějších hranicích, kontrolním orgánům a jejich efektivitě. V neposlední řadě se filosoficky zamýšlí nad dalším osudem a vývojem Evropy v případě, že by nastavený migrační trend měl i nadále přetrvávat a věnuje se hodnocení výsledků zavedených opatření, a to jak v pozitivní, tak i v negativní rovině a jejich dopadu na statistiky v rámci číselných údajů a navrhuje vlastní řešení nebo vylepšení zavedených opatření.

KLÍČOVÁ SLOVA

migrant* tranzitní nelegální migrace* migrační krize* historický vývoj* Česká republika* Evropská unie* migrační trasa* predikce*

ANNOTATION

This thesis deals with the specification and causes of the emergence of transit illegal migration depending on the development of the geopolitical and socio-economic situation in the world and European society and summarizes its development in a historical context. It deals with the influence and emergence of possible security risks associated with it and is devoted to border controls at internal and external borders, control authorities and their effectiveness. Last but not least the thesis philosophically reflects on the further fate and development of Europe in the case that this migration trend should persist and it devotes itself to evaluate the results of the introduced measures, both positively and negatively and their impact on statistics within numerical data and proposes some own solutions or improvements to established measures.

KEYWORDS

migrant * transit illegal migration* migration crisis* historical development* The Czech Republic * European Union* migration route* prediction*

Obsah

Úvod.....	7
1 Migrace a tranzit	8
1.1 Pojem migrace a její dělení	9
1.1.1 Příčiny a důvody migrace	10
1.1.2 Imigrace a Emigrace.....	11
1.1.3 Nedobrovolná migrace	11
1.1.4 Národní a mezinárodní migrace	12
1.1.5 Legální a nelegální migrace	13
1.1.6 Dočasná a trvalá migrace	14
1.1.7 Tranzitní nelegální migrace	15
2 Tranzitní migrace v historických souvislostech	18
2.1 Příchod prvních Slovanů na naše území.....	19
2.2 Tranzitní migrace po obchodních stezkách středověku	20
2.3 Kolonizace světa a tranzitní nelegální migrace	20
2.4 Tranzitní migrace za vlády Habsburků.....	21
2.5 Tranzitní migrace v důsledku 1. a 2. světové války	22
2.6 Tranzitní migrace po 2. sv. válce a železná opona	22
3 Evropská unie a migrační krize 2015 – 2024	24
3.1 Trasy migračních toků do EU a jejich důvody	25
3.1.1 Trasa přes východní Středomoří	27
3.1.2 Trasa přes západní Středomoří a západní Afriku	28
3.1.3 Trasa přes centrální Středomoří	29
3.1.4 Západobalkánská trasa	31
3.1.5 Dočasná ukrajinská trasa	32

4	Migrační politika České republiky a Evropské unie	33
4.1	Legislativa v České republice.....	34
4.1.1	Orgány České republiky v oblasti cizinecké právní úpravy	36
4.2	Legislativa v Evropské unii.....	41
4.2.1	Readmisní smlouvy	45
4.3	Správa a ochrana vnějších hranic.....	46
5	Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)	49
6	Vnitřní hranice Evropské unie a Česká republika.....	51
6.1	Zavedení kontrol na vnitřních hranicích v letech 2022 – 2024	52
7	Vlastní zkušenosti s tranzitní nelegální migrací	56
8	Výsledky dotazníků a návrhy vlastního řešení	59
	Závěr	64
	Seznam literatury	68
	Seznam příloh	72

Úvod

V posledním desetiletí se nelegální migrace stala jedním z klíčových a komplexních témat diskutovaných jak na národní, tak i na evropské úrovni. Česká republika, stejně jako celá Evropská unie, čelí výzvám spojeným s nekontrolovaným pohybem nelegálních migrantů, kteří ve velkých počtech překračují vnější i vnitřní hranice Evropské unie s cílem dosáhnout lepších životních podmínek nebo útočišť před konflikty ve svých domovských zemích nebo lepší klimatické podmínky mírného pásu nebo chtějí využít štedrý sociální systém některých evropských zemí. Zatímco pro migranty z arabského světa není Česká republika v drtivé většině cílovou destinací, právě díky méně štedrému sociálnímu systému, stává se pouze přestupní stanicí nebo chcete-li tranzitní zemí, přes kterou vedou migrační stezky do západní a severní Evropy. Oproti tomu například pro migranty z bývalého východního bloku a bývalých Sovětských republik je Česká republika zemí cílovou již v období od pádu železné opony s největším rozmachem od devadesátých let dvacátého století a v neposlední řadě poslední dva roky Rusko – Ukrajinského konfliktu.

Historické souvislosti problematiky migrace sahají daleko do minulosti, přičemž globální geopolitické události, ekonomické nerovnováhy a lidská práva hrají klíčovou roli v utváření dynamiky migrace. Tato práce si klade za cíl zhodnotit momentální situaci tranzitní nelegální migrace z perspektivy České republiky a Evropské unie a analyzovat historické souvislosti, které přispěly k vytvoření současné situace.

Zaměřím se nejen na aktuální statistiky a trendy v oblasti tranzitní nelegální migrace, ale také na politická rozhodnutí, která ovlivňují migrační toky a bezpečnost v regionu. V rámci této práce budu zkoumat, jakým způsobem se Česká republika podílí na společných evropských jednáních a jaká opatření jsou přijímána na národní úrovni k efektivnímu řešení této komplexní problematiky.

Dále se zaměřím na možná východiska a strategie, které mohou přispět k udržitelnému řešení tranzitní nelegální migrace. Analýza právních aspektů a

celkové nálady ve společnosti bude klíčovým prvkem, aby se mohly identifikovat optimální cesty k ochraně lidských práv a zároveň zajistit bezpečnost a stabilitu v rámci Evropské unie a všech jejích členů.

Tato práce se tak stává příležitostí pro hlubší porozumění současné problematice tranzitní nelegální migrace a hledání konstruktivních řešení pro blízkou i vzdálenější budoucnost.

Teoretická část

Práce je obsahově rozdělena na část teoretickou a praktickou. V prvních kapitolách bude věnován prostor pro sumarizaci jednotlivých pojmů a jevů a poslední kapitoly budou věnovány praktickým výstupům a výsledkům zkoumání.

1 Migrace a tranzit

Pro účely této práce se budeme zabývat pouze migrací lidí a nikoliv migrací ptáků, hmyzu a dalších zvířat či organismů v přírodě, přestože v mnoha případech s migrací lidí úzce souvisí nebo je na ní přímo závislá. Jedním z ožehavých témat v současném světě je bezesporu nelegální migrace a potažmo tranzitní nelegální migrace, která se plíživě stala hrozbou nejvíce pro současnou evropskou společnost, zejména pro společenství států Evropské unie, které pocítují migrační tranzit na svém území nejvíce. Je třeba přiznat, že hlavní díl současné migrační vlny a zvýšeného množství lidí v pohybu lze nalézt v procesu globalizace a prohlášení některých evropských politiků, jako třeba známé prohlášení bývalé německé kancléřky Angely Merkel – Wir schaffen das. (My to zvládneme. pozn. aut.)

Toto prohlášení se stalo v podstatě pozvánkou a vstupenkou do Německa a nejen tam, pro miliony převážně muslimských migrantů, kteří rychle ve velkých počtech této výzvy využili a do Německa tak směřovaly a stále směřují tisícihlavé davy lidí ze států severní Afriky a arabského světa.

Přestože již teď je zcela zřejmé, a to jistě i zarytějšími zastáncům globalizace, migrace a multikulturalismu, že takový příliv nezvládneme, protože už teď ho nezvládnáme a řešení problémů spojeného s nelegální migrací, tranzitní migrací a funkční integrací cizinců je v nedohlednu. Ozbrojené konflikty na území Evropy a v její blízkosti také výrazně roztáčejí pomyslná kola nedobrovolné migrace, a tak by společnost po počáteční euforii a následném vystřízlivění ráda našla udržitelná řešení. Migrace, tranzitní migrace a integrace cizinců se velmi rychle ocitly na předních příčkách nejdiskutovanějších témat ve společnosti.

Efektivní správa migrace a boj s nelegální tranzitní migrací vyžaduje koordinované úsilí mezi jednotlivými dotčenými zeměmi cílovými i tranzitními za současného respektování základních lidských práv migrujících osob a zároveň udržení práv a svobod občanů, kteří na daném území již žijí po generace a považují jej za svůj domov. Migrace představuje výzvu i příležitost pro konstruktivní globální spolupráci a hledání udržitelných řešení.

1.1 Pojem migrace a její dělení

Na tomto místě se budeme věnovat podrobnějšímu rozdělení druhů migrace pro její lepší pochopení. Tématem této práce je tranzitní nelegální migrace a pro celkové porozumění tohoto pojmu je nutné si nejdříve vysvětlit některé základní pojmy, aby celé téma nelegální tranzitní migrace dávalo lepší smysl.

„Lidská migrace je pohyb lidí z jedné oblasti do druhé s úmyslem se v nové oblasti dočasně či trvale usadit. Pohyb lidí obvykle probíhá na dlouhé vzdálenosti, přičemž překračuje hranice jednotlivých států, ale vnitřní migrace je také možná. Součástí migrace mohou být jednotlivci, rodiny anebo větší skupiny.

Mezi migraci nejsou zahrnovány dočasné pohyby lidí za účely cestování, turistiky, náboženských poutí nebo dojíždění, protože chybí záměr se na novém místě usadit.“¹

1.1.1 Příčiny a důvody migrace

Migrace může mít různé pohnutky, včetně hledání lepších životních podmínek, úniku před konflikty, nebo získání nových profesních příležitostí. Migranty mohou být jak jednotlivci, tak celé skupiny, a jejich pohyb může být dočasný nebo trvalý. Migranti mohou cestovat legálně nebo nelegálně, přičemž právní rámec a politické přístupy v dané zemi mohou značně ovlivnit podobu a charakter migrace.

Demografické, ekonomické, sociální a politické faktory mohou fungovat jako hnací síly migrace. Rozvojové rozdíly mezi regiony, nedostatek pracovních příležitostí, konflikty, ekonomická nestabilita, nedostatek zdrojů nebo změny v klimatu mohou podněcovat lidi k migraci. Naopak, přijímající země mohou očekávat přínosy ve formě pracovní síly, kulturní rozmanitosti a ekonomické stimulace a zároveň rizika spojená s kulturní a názorovou nekompatibilitou, nekontrolovaným pohybem lidí s odlišnými hygienickými návyky a rizikem zavlečení různých nemocí a v neposlední řadě nekompatibilní kulturní, náboženské nebo politické ideologie nebo nadměrná konzumace alkoholu nebo jiných látek.

Příčiny a důvody migrace můžeme tedy shrnout následujícím způsobem:

1. Přirozená lidská vlastnost a touha poznávat nové
2. Úroveň politické stability, svobody a demokracie v jednotlivých zemích a regionech
3. Rozdíly v ekonomické vyspělosti, výkonosti ekonomik a bohatství

---

¹ Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Lidská migrace*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lidsk%C3%A1_migrace. [citováno 2024-02-02].

4. Rozdíly v životní úrovni
5. Změny klimatických či ekologických podmínek
6. Demografický tlak a životní prostor
7. Hledání nových přírodních zdrojů

1.1.2 Imigrace a Emigrace

Imigrace - jedná se o jednu ze dvou základních složek migrace, kde druhou je emigrace. Imigrace a emigrace tvoří dohromady celkový migrační proces, který ovlivňuje složení populace v jednotlivých zemích. Jedná se tedy o přistěhování obyvatelstva do dané země a to zejména pohybem přes hranice státu nebo států, ve kterých panují obdobné nebo stejné podmínky ekonomické, politické nebo náboženské či obdobné, do státu, kde imigranti shledávají podmínky z nějakého uvedeného důvodu výrazně lepší.

Emigrace – je druhou základní složkou migrace a tentokrát se jedná o vystěhování obyvatelstva z dané země za současného splnění podmínky svobodné vůle, tedy pokud se jedná o emigraci dobrovolnou. V případě, kdy se lidé nemohou svobodně rozhodnout, hovoříme o uprchlících či exulantech. Příčiny emigrace mohou být politické, ekonomické, náboženské či souhrnem více příčin dohromady.

1.1.3 Nedobrovolná migrace

Migrace z oblastí konfliktů nebo sociálních (politických) či ekonomických nerovností se stávají závažným problémem v sociální i ekonomické rovině.

Nedobrovolnou migraci lze rozčlenit na vnucenou a vynucenou, kde vnucená migrace může vzniknout v důsledku nerovnovážného postavení lidí ve společnosti.

Např. silnější strana může donutit slabší stranu k přesídlení a na druhé straně příčiny vynucené migrace mohou spočívat v přírodních katastrofách,

epidemiích a hladomoru, což představuje environmentální nebezpečí. Ne vždy je možné snadno rozlišit mezi těmito dvěma formami migrace. Evropa nyní asi nejvíce vnímá migrační důsledky speciální vojenské operace, kterou Ruská federace provádí na území Ukrajiny. Ve velmi krátkém časovém období z Ukrajiny uprchly miliony občanů, kteří buď opravdu prchali před válečnou mašinérií, nebo ještě častěji využili situace opustit svoji zemi a snadno získat pracovní povolení v rámci rozdílných forem dočasných ochran či víz strpění v různých zemích světa, zejména Evropy. Mnoho zemí Evropské unie se tak stalo tranzitními zeměmi pro uprchlíky z Ukrajiny. Jako jednou ze zemí, která je nejvíce dotčena tranzitní migrací Ukrajinců můžeme označit Slovensko, ale ani Česká republika není ušetřena tranzitní migrace a na našich silnicích lze velmi často pozorovat naplněné ukrajinské dodávky, které vozí lidi za prací přes území České republiky do Německa nebo jiných západních států.

1.1.4 Národní a mezinárodní migrace

Migraci mimo jiná kritéria dělíme také v závislosti na vzdálenosti přesunu, a sice na národní a mezinárodní.

Národní migrace nebo chcete-li také vnitřní migrace, popisuje migraci, která probíhá v rámci jednoho státu. Migrace probíhá tedy pouze v rámci daného státu, aniž by došlo k překročení jeho hranic. Může se tedy jednat například o člověka, který se rozhodl přestěhovat z vesnice do města nebo naopak anebo také i na druhou stranu České republiky.

Druhou formou migrace na našem seznamu, je „migrace mezinárodní nebo *chcete-li migrace vnější*. *Tato migrace se uskutečňuje nikoliv v rámci jednoho státu ale napříč více státy a to jak sousedícími, tak i značně geograficky vzdálenými. Stejně označení tady bude platit pro občana Slovenské republiky, který se přestěhoval do Čech jako i občana Zanzibaru, který si pro svůj život vybral například Německo. Sami jistě vnímáte, že jazykové a kulturní zvyklosti*

budou v obou případech naprosto odlišné a přesto se v obou případech jedná a mezinárodní migraci.“²

V tomto druhém případě již můžeme hovořit o migraci tranzitní, a jak je to s oprávněností se dozvíme v následující kapitole.

1.1.5 Legální a nelegální migrace

Ministerstvo vnitra České republiky definuje nelegální migraci jako *„neoprávněný vstup na území České republiky, či jeho neoprávněné opuštění, ale také neoprávněný pobyt na území našeho státu nebo pobyt v rozporu s účelem, pro který bylo vydáno pobytové oprávnění.“³*

Další rozdělení migrace, které vychází z dodržování či porušování platných zákonů a legislativ dotčených zemí a potažmo celé Evropské unie, je dělení na migraci legální a nelegální. Ta legální migrace je považována za migraci žádoucí a je usměrňována, kontrolována a regulována, jednotlivými státy nebo celou Evropskou unií, kam migranti přicházejí. Na druhé straně migrace nelegální představuje přistěhovalství, které není nikterak usměrňováno, kontrolováno nebo regulováno žádnou dotčenou zemí.

„Nelegální migrace rozlišuje 6 skupin migrantů podle typu vstupu, pobytu a vykonávané práce. V první skupině migrant provedl legální vstup na území Evropské unie, zajistil si i na území určitého státu legální pobyt, ale práci provádí nelegálně.

Migrant pracuje nelegálně, pokud není úředně zaznamenán na určitém pracovním místě nebo nedisponuje pobytem s výslovným povolením k práci. V druhé skupině migrant opět provedl legální vstup na území Evropské unie, ale nemá v současnosti legální pobyt. K tomu může dojít například, pokud si daný migrant neprodloužil vízum a v dané chvíli se na území státu nachází nelegálně,

---

² Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Lidská migrace*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lidsk%C3%A1_migrace. [citováno 2024-02-02]

³ Odbor azylové a migrační politiky MVČR. Online. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [citováno 2024-01-29].

tedy nemůže ani pracovat. V třetí skupině migrant znovu provedl legální vstup, ale nemá platný legální pobyt, i když nevykonává žádnou práci. Ve čtvrté skupině migrant provedl nelegální vstup na území Evropské unie, rovněž nedisponuje legálním pobytem a také pracuje nelegálně. V páté skupině je migrant stejný jako ve čtvrté (tedy nelegální vstup, nelegální pobyt i nelegální práce), ale k tomu navíc není ani ekonomicky aktivním člověkem. A poslední šestá skupina popisuje migranta, který provedl nelegální vstup a také nelegálně vykonává práci, avšak pobyt má legální, a to například z důvodu sňatku.“⁴

1.1.6 Dočasná a trvalá migrace

Podle času můžeme migraci rozdělit na dočasnou a trvalou. Dočasná migrace podle Evropské migrační sítě představuje přesídlení s určitým účelem, u které však migrant předpokládá, že se navrátí zpět do své domovské země. Dočasná migrace nemá žádnou obecnou definici, proto ji může každá země Evropské unie formulovat jinak.⁵

Většinou se jedná o migraci za účelem studia, získávání nových zkušeností, osvojení si nových jazykových dovedností anebo zlepšení ekonomické situace, ve vyspělejších státech. Na druhou stranu dochází i k migraci obyvatelstva z ekonomicky vyspělejších států do těch zaostalejších, a to hlavně u lidí, kteří hledají klid, přírodní krásy nebo lepší klimatické podmínky.

„Naproti tomu trvalá migrace představuje přesídlení, u kterého se migrant usadí a dlouhodobě přetrvává v nové zemi. To znamená, že se do své domovské země již nevrátí.“⁶

---

⁴ HRABÁLEK, Martin. *Ochrana hranic EU a role agentury FRONTEX v ní*, Masarykova univerzita Brno, 2012, 159 s. [ISBN 978-80-210-7804-7](#). s. 56 -57.

⁵ PITKANEN Pirkko, HAYAKAWA Tomoko, SCHMIDT Kerstin, AKSAKAL Mustafa, RAJAN Sebastian Irudaya (ed), *Temporary migration, transformation and development: evidence from Europe and Asia*. Nakladatelství Routledge India, 2020, 298 s. [ISBN 978-036-773-1427](#).

⁶ WENGER, Carole, ABULFOTUH, Dalia. *Rural Migration in the Near East and North Africa – Regional trends*, Cairo: Food and agriculture organisation of the United Nations. 2019, 69 s. [ISBN 978-92-5-131492-0](#). s. 12.

Pro tento případ platí podobná kritéria jako v tom předešlém. Mnohdy se situace pro migranta změní až na místě samotném, kdy člověk, který původně neplánoval v cizině zůstat, zde navázal přátelství, vztahy nebo nashromáždil majetek či si vydobyl nějaké postavení v zaměstnání a rozhodne se tedy v zemi zůstat trvale.

1.1.7 Tranzitní nelegální migrace

Konečně se pomalu dostáváme k ústřednímu tématu této práce, a sice k tranzitní nelegální migraci. Do této chvíle jsme si již vysvětlili a rozdělili jednotlivé druhy migrace, a proto orientace v tomto specifickém okruhu bude jistě snazší.

Tranzitem se rozumí přesun nebo převoz určitého zboží či pohyb osob přes hranice státu nebo více států s vidinou dosažení cílové destinace. Pokud spojíme významy nám známých slov jako je tranzit, nelegální a migrace, získáme následující definici:

„Tranzitní nelegální migrací se rozumí migrace přes území daného státu bez náležitostí nutných ke vstupu a pobytu na jeho území. Účelem není setrvání na území, nýbrž pouze přesun do jiné cílové země.⁷

Pod pojmem tranzitní nelegální migrace si můžeme představit příklad cizinců, kteří neoprávněně vstoupí na území schengenského prostoru a potažmo Evropské unie přes některou její hranici (v tomto případě hovoříme o nelegálním překročení vnější schengenské hranice) a následně překročí některou další hranici nebo hranice členských států Evropské unie, jako například hranici České republiky (zde již hovoříme o nelegálním překročení vnitřní hranice schengenského prostoru), dále pak tito cizinci na území České republiky neoprávněně pobývají s cílem překročení další vnitřní hranice schengenského prostoru do některé jiné země Evropské unie, která je již jejich cílovou zemí – například Německo. Tyto pohyby osob analyzuje, monitoruje a vykazuje ve statistikách Policie České republiky a to zejména po zkušenostech z migrační

---

⁷ Odbor azylové a migrační politiky MVČR. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [citováno 2024-01-29].

krize roku 2015, kdy se po našem území pohybovaly rekordní počty nelegálně se vyskytujících cizinců.

Na předchozím příkladu jsme pochopili, že hranice v rámci schengenského prostoru se rozdělují na hranice vnitřní a vnější. Přičemž tou vnější hranicí se rozumí hranice pozemní, vzdušné i mořské a například v rámci České republiky, která je zemí vnitrozemskou, a která sousedí pouze se členy Evropské unie zařazené do schengenského prostoru, se vnější hranice nacházejí pouze na hraničních přechodech umístěných na mezinárodních letištích.

„Konkrétně se jedná o následující letiště:

Letiště Václava Havla Praha

Letiště Brno-Tuřany

Letiště Leoše Janáčka Ostrava

Letiště Pardubice

Letiště Karlovy Vary

Letiště Mnichovo Hradiště (nepravidelný letecký provoz)“⁸

I v rámci transferu na mezinárodních letištích se setkáváme s tranzitní nelegální migrací a pravděpodobnost jejího odhalení je i díky používání moderní techniky a povinnosti každého pasažéra letecké společnosti se podrobit hraniční kontrole, poměrně vysoká. Z toho důvodu se nejedná o oblíbený ani hojně využívaný způsob tranzitní nelegální migrace, přestože by byl pro tranzitující nelegální migranty jistě jedním ze způsobů nejpohodlnějších. I přes tato rizika se stále najdou jednotlivci, kteří spoléhají na nedůslednost úředníků pasových kontrol anebo naprosto důvěřují svým padělaným nebo pozměněným dokladům. Letecké společnosti mají povinnost pasažéry bez řádného povolení k pobytu nebo vstupu do cílové destinace, přepravit zpět na vlastní náklady. Je tedy v jejich zájmu, aby se kontrola prováděla důkladně, a tato důkladnost se odráží na konečných číslech zachycených migrantů.

---

⁸ Přehled letišť a heliportů. Online. Dostupné z: https://aim.rlp.cz/ais_data/aip/data/valid/a1-3-3.pdf. [citováno 2024-01-30].

Oproti tomu vnitřní schengenské hranice sdílí Česká republika se svými geografickými sousedy v plné délce, neboť všechny naše sousední státy jsou zároveň členy Evropské unie i schengenského prostoru a můžeme si tedy následující definicí specifikovat vnitřní hranice přesně.

„V případě České republiky tvoří vnitřní schengenskou hranici společně pozemní hranice se sousedními státy, včetně říčních a jezerních hranic, a letiště nacházející se na území České republiky, na kterých jsou provozovány lety mezi Českou republikou a ostatními členskými státy schengenského prostoru (tj. vnitrostátní letiště a mezinárodní letiště v případě uskutečňování letů, při nichž není překročena vnější schengenská hranice).“⁹

Pro lepší pochopení myšlenkových pochodů tranzitujících nelegálních migrantů a jejich převaděčů můžeme použít informace z odborné publikace pana JUDr. Smetany, který rozlišuje přítomnost a nutnost naplnění konkrétních předpokladů pro volbu vhodných tras následujícím způsobem:

„Tranzitní nelegální migrace je uskutečňována převážně pozemní nebo mořskou cestou, v menším měřítku leteckou cestou na vzdušných hranicích. Migrace pozemní nebo mořskou cestou je velmi často realizována za pomoci převaděčů, kteří organizují průjezd (průvoz) územím jednotlivých států. Migrace leteckou cestou je založena na padělaných nebo pozměněných cestovních dokladech, cestování na podobu, zneužívání víz udělených jiným státem.

Mezi klíčové faktory ovlivňující trasy a způsoby cestování u nelegální migrace patří:

- *geografické prostředí*
- *způsob provádění hraničních kontrol (důkladnost)*
- *zajištění ostrahy tzv. zelené hranice (aktivní či neaktivní)*
- *migrační politika v zemích tranzitu a v cílových zemích*
- *v návaznosti na převaděčství také požadovaná cena“¹⁰*

---

⁹ Odbor azylové a migrační politiky MVČR. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [citováno 2024-01-29].

¹⁰ SMETANA Miloslav, *Činnost cizinecké policie I.*, Policejní akademie České republiky v Praze, 2021, 186 s. ISBN 978-80-7251-526-4, s. 77.

Z tohoto textu je zřejmé, že tranzitní nelegální migrace je závislá na mnoha proměnných faktorech, a že je možné svým aktivním přístupem tyto faktory značně ovlivnit a tranzitní nelegální migraci velmi ztížit, anebo v některých případech ji eliminovat úplně. Jako jeden příklad za všechny mohu vypíchnout potřebu důkladných kontrol předložených dokladů na vnějších hranicích a mezinárodních letištích a náležité vyškolení, vycvičení, zapracování a samozřejmě také neúplatnost odpovědných pracovníků, kteří tyto kontroly budou provádět. Zároveň je zde i kladen důležitý apel na přítomnost a správné používání moderní techniky, která dokáže pomoci při odhalení či označení padělaných nebo jinak neoprávněně pozměněných dokladů a také skenovacích zařízení, která odhalí anatomické nesrovnalosti pro případ, že osoba cestuje takzvaně na podobu.

2 Tranzitní migrace v historických souvislostech

Zde si dovoluji uvést několik základních historických faktů o migraci a cíleném pohybu lidí, které jsou v podstatě staré jako lidstvo samo. „*V raných obdobích lidstva u lovecko – sběračských komunit bylo motivem pohybu a cestování sledování migrace zvěře, především velké stádní a také putování za zdroji surovin.*“¹¹ Nemyslím, si však, že je nutné zacházet dál do minulosti, než je příchod prvních Slovanů na naše území v rámci velkého stěhování národů. Pro lepší pochopení současné situace je vždy dobré znát historické souvislosti a znát svoji minulost, protože kdo svoji historii nezná nebo se o ni nezajímá, tak se nemůže ani posouvat dál do budoucnosti, protože nemá možnost se poučit z předešlých chyb a v budoucnu se jich vyvarovat. Vše, co se na zemi děje má tendenci se cyklicky opakovat stejně jako roční období nebo střídání chladnějších

---

¹¹ PAVLŮ Ivan (ed) – ZÁPOTOCKÁ Marie, *Archeologie pravěkých Čech*, Archeologický ústav AV ČR, Svazek 3. 2007. ISBN: 978-80-86124-71-1. s.101 – 102.

a teplejších dob. Kdo tyto zákonitosti nezná, může docházet k mylným závěrům stejně tak, jako se to pravděpodobně děje právě nyní.

2.1 Příchod prvních Slovanů na naše území

První Slované začali na naše území přicházet údajně kolem 5. – 6. století našeho letopočtu a to z tzv. pravlasti, která se nacházela mezi řekami Visla a Dněpr.

Celkově se celý region východní a jižní Evropy nacházel ve velké nestabilitě, způsobené častými vojenskými nájezdy kmene Avarů – tedy turkotatarských kmenů, což napomohlo k rychlejšímu tranzitu a usídlování Slovanů v oblasti Balkánu a dál.

Naše území bylo v té době osídleno zejména Keltskými a Germánskými kmeny a rody a Slované se s nimi postupně asimilovali. Nebyla to rozhodně asimilace nikterak mírumilovná.

„Od arabských cestovatelů se dovídáme, že hlavními vývozními artikly Slovanů byly kožešiny, vosk, med a zejména otroci. Každý slovanský rod žil z obchodu s otroky, kteří se dali získat prakticky výhradně z řad slovanských sousedů, nebo ze zbídačených příslušníků vlastního kmene. Též kvůli otrokům se Slované mezi sebou přepadávali, takže žili ve dvorcích nebo sídlištích obehnaní dřevěnými palisádami, valy a příkopy coby ochranou proti sobě navzájem. Arabové ve svých líčeních Slovany nejednou označovali jako „lidi zvířeckých mravů“. Vlivem dominantního slovanského obchodování s otroky, kdy téměř každý otrok jimi prodáváný byl Slovan, se v mnohých evropských jazycích vytěsnil přejatý původní latinský výraz pro otroka (servus) a nahradil se slovem označujícím Slovana, nebo z názvu Slovan vycházejícím, například slave v angličtině, esclave ve francouzštině nebo Sklave v němčině.“¹²

---

¹² ZUBOV Borisovič Andrej 2014, Masarykova Universita Brno, *přednáška*. Online. Dostupné z: <https://www.historieblog.cz/2020/10/na-co-cesti-historici-s-oblibou-zapominaji-1/>. [citováno 2024-01-29].

2.2 Tranzitní migrace po obchodních stezkách středověku

Vzhledem ke geografické poloze nynější České republiky ve středu Evropy, vedly přes naše území obchodní stezky a to v podstatě všemi směry. Z východu na západ a z jihu na sever. Obchodní artikl se během staletí měnil, avšak obchodní stezky zůstávaly a vedly přes naše území nadále. Rozvoj výroby nástrojů a zbraní měl za následek zvýšenou poptávku po těžbě rud a nerostných surovin a vyvstávala také potřeba jejich transportu a to mnohdy na velké vzdálenosti. Toto hledisko náročné logistiky zboží a materiálu přispělo k zakládání nových osad v blízkosti dolů a nalezišť těchto komodit a podél kupeckých a obchodních tras a obyvatelstvo putovalo do těchto nově vznikajících míst, která fungovala nejen jako centra obchodu, lákajíc obchodníky různým zbožím, ale v neposlední řadě i zástupce řemeslných cechů, kteří přicházeli velmi často i ze vzdálených částí země nebo zemí jiných.

Na chvíli teď opustme země Koruny české a pojďme se podívat na to, co se odehrávalo v tomto období ve světě.

2.3 Kolonizace světa a tranzitní nelegální migrace

Velký historický vliv na vývoj migrace měla tendence Evropských států dobývat a nárokovat si nová území a kolonizovat vzdálené části naší planety. K tomu přispěl středověký rozvoj mořeplavectví u přímořských národů a významné objevy nových kontinentů. Na konci 15. století se rychle šířila zpráva o objevení Nového světa, jak se Severní a Jižní Americe říkalo a mnoho lidí se rozhodlo uchopit příležitost s vidinou snadného zbohatnutí. Původní plán Kryštofa Kolumba najít rychlejší způsob, jak se dostat do Indie sice nevyšel, nicméně obchodní stezky tím nikterak neutrpěly, protože již velmi brzy se začalo obchodovat krom toho indického i se zbožím z latinské a střední Ameriky. Zároveň začalo docházet k masivnímu násilnému přesídlování obyvatelstva střední Afriky, kteří byli jako otroci loveni, převáženi a prodáváni na práci v Novém

světě. Tento proces násilného přesídlování obyvatelstva je znám pod pojmem nedobrovolná migrace, která mnohdy vedla přes hranice více zemí a stala se tak migrací tranzitní. Z pohledu domorodých obyvatel Afriky a Ameriky se zcela jistě jednalo zároveň o migraci nelegální.

Objevy dalších kontinentů následovaly a v 17. století byla Evropany objevena Austrálie a Nový Zéland, které mimo jiné sloužily i jako trestanecké kolonie a byli sem exkomunikováni trestanci z věznic Británie, která si tato území nárokovala jako svá koloniální teritoria. I tato exkomunikace spadá do kategorie migrace nedobrovolné.

Díky těmto kolonizačním tendencím Evropanů, došlo postupně k osídlení a promísení kultur celého světa a tento pohyb byl postupně urychlen a zesílen rozvojem industrializace a urbanizace, a to zejména díky industriální revoluci, jejíž vliv je cítit ve světě od 18. století až dodnes. Migrační toky a tranzitní migrace se v tomto období nejen výrazně zrychlily, ale i změnily.

2.4 Tranzitní migrace za vlády Habsburků

Přes naše území díky jeho strategické poloze ve středu Evropy vedly vždy cesty a stezky, po kterých docházelo buď k tranzitu zboží nebo přesunu lidí či celých armád jednotlivých mocností. Historicky můžeme uvést zejména němce, rakušany, švédy, maďary, poláky, francouze, rusy nebo třeba také vzdálenější turky. Zejména 30 letá válka z období mezi lety 1618 až 1648 změnila v novodobé historii výrazně nejen dějiny naší země, ale způsobila i velkou migrační vlnu v celé střední Evropě v důsledku velkého úbytku obyvatelstva a naše země se tak opět stala zemí tranzitní.

Za vlády Habsburků zažívala střední a jihovýchodní Evropa kromě změn v náboženském a etnickém složení obyvatelstva i řízenou migraci do oblastí kde se nacházela pomyslná vojenská hranice mezi Rakousko - Uherskem a Osmanskou říší, jejíž vojenské výboje do Evropy posloužily jako spouštěč

migračních vln. Jistě není potřeba připomínat Napoleonské války a přesuny armád několika mocností přes naše území všemi směry.

2.5 Tranzitní migrace v důsledku 1. a 2. světové války

První světová válka v letech 1914 - 1918, rozpad Rakousko - Uherska v roce 1918 a komunistická revoluce v do té doby carském Rusku z roku 1917 vyvolaly v Evropě obrovské přesuny obyvatelstva, které neměly do té doby v historii obdoby a ani po první světové válce se situace nezlepšila a naopak v Evropě bylo podle odhadu v pohybu na tehdejší dobu až nepředstavitelné číslo deset milionů lidí. Jednalo se především o uprchlíky z Ruska, Ukrajiny, ale i o němce, kteří prchali z území, která byla přiřčena k nově vznikajícímu Polsku. Můžeme tedy hovořit o deseti milionech tranzitních migrantů. Nově se začaly zavádět pasové kontroly na hranicích a státy Evropy tak začaly povolovat přestup svých hranic pouze s platným cestovním pasem a to pouze na hraničních přechodech k tomu určených. Mezi většinou států pak platila alespoň v prvních poválečných letech vízová povinnost, a protože zdaleka ne každý člověk v pohybu měl potřebná povolení, můžeme tento pohyb označit za tranzitní nelegální migraci. Zatímco se svět vzpamatovával z hrůz první světové války, následné hospodářské krize a španělské chřipky, tak v sousedním Německu byl dne 31. ledna 1933 jmenován Adolf Hitler do funkce kancléře a v podstatě ihned po převzetí moci začali jeho stoupenci odbourávat základní lidská práva a demokratický politický systém. Téměř okamžitě došlo k pronásledování, persekuci a vyloučení židovského obyvatelstva z veřejného a kulturního života a zákaz konkurenčních politických stran a pronásledování jejich členů. Židovské obyvatelstvo tak začalo houfně opouštět Německo a to nejprve do všech okolních zemí a následně ještě dál. Přes naše území a budoucí země Evropské unie tak opět propukla masová tranzitní a mnohdy nelegální migrace všemi směry.

2.6 Tranzitní migrace po 2. sv. válce a železná opona

Po ukončení druhé světové války roku 1945 se Evropa nacházela ve stavu naprostého zdevastování. Poničená infrastruktura, politická nestabilita a strach o další vývoj se mísily s úlevou a nadějí, že již snad bude lépe. Tyto naděje se bohužel ne úplně naplnily a potvrdily. Evropa se po válce rozdělila na dva tábory. Komunistický východ a demokratický západ. Hranice těchto dvou světů nebo lépe řečeno „železná opona“ se nacházela na naší západní hranici s Německem a na bez mála 40 let tvořila v podstatě neproniknutelnou bariéru, která uměle bránila a dokonce trestala pokusy lidí o tranzitní migraci a volný pohyb mezi státy. V tomto období bylo velmi těžké hovořit o nějaké tranzitní masové migraci z nebo na naše území a jednalo se spíše o výjimky v řádu jednotek. Určité uvolnění přišlo koncem let šedesátých, kdy se migrační toky dávaly pomalu do pohybu a nutno podotknout, že zejména směrem ven z Československé Socialistické republiky. Tehdy se i naši občané stali tranzitními migranty, když se rozutekli po celém světě. Toto uvolnění bylo násilně přerušeno v srpnu 1968 příchodem vojsk Varšavské smlouvy na naše území. „*Jednalo se převážně o vojska Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Maďarské lidové republiky, Bulharské lidové republiky a Německé demokratické republiky*“.¹³ Celkem se jednalo o přesun zhruba 330 000 vojáků, z nichž 90% tvořila vojska Sovětského svazu, většinou pocházející z Ukrajiny. Tato vojska na naše území přišla na základě pozvání vládnoucích členů komunistické strany Československa a operovala zde až do roku 1993. Naše území tak opět jako již mnohokrát v historii sloužilo pro tranzit pohybujících se armád.

Po 2. světové válce začalo především do oblastí západní, jižní a severní Evropy přicházet nové obyvatelstvo nebo se vracelo to původní, které bylo nuceno v důsledku války opustit své domovy. Bylo třeba dát Evropu opět do pořádku a Evropa tak zažívala rychlou obnovu a ekonomický růst. „*Až na malé výjimky nabízely po druhé světové válce západoevropské státy dělníkům z chudých zemí zaměstnání. V padesátých a šedesátých letech Švédsko, Holandsko, Belgie a Západní Německo uzákonily dočasné pracovní povolení pro tzv. hostující dělníky*

---

¹³ Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Invaze_vojsk_Var%C5%A1avsk%C3%A9_smlouvy_do_%C4%8Ceskoslovenska. [citováno 2024-02-01].

(Gastarbeiter), jimiž chtěli nahradit chybějící pracovní sílu. Němci podepsali dohodu s Tureckem (1961), do Holandska a Belgie přicházeli jak lidé z Turecka, tak ze severní Afriky a v důsledku dekolonizace i občané z jejich dřívějších zámořských držav. Do Británie přijížděli hlavně z bývalého impéria, převážně z Indie a Pákistánu, do Francie se stěhovali ze severní Afriky.“¹⁴ Po roce 1960 už můžeme tedy hovořit o migraci ekonomické.

Po pádu železné opony v letech 1989 – 1990 se hranice Evropy otevřely a započal nový migrační trend. V devadesátých letech pro nově vzniklou Československou federativní republiku potažmo Českou republiku to byl velký přísun obyvatel východní Evropy. Počet ekonomických migrantů na českém území tak začal od devadesátých let růst a tento růst se ještě zvětšil v souvislosti se vstupem naší země do Evropské unie v roce 2005. Zároveň se výrazně zjednodušil průchod přes Českou republiku pro tranzitní nelegální migraci a to zejména od roku 2007, kdy Česká republika vstoupila dne 21. 12. 2007 do schengenského prostoru a došlo ke zrušení kontrol na vnitřních hranicích. Od té doby se stalo naše území volně průjezdné, a toho samozřejmě počaly využívat i skupiny převaděčů a tranzitujících nelegálních migrantů.

3 Evropská unie a migrační krize 2015 – 2024

V roce 2011 došlo k velmi kontroverzní vojenské operaci Severoatlantické aliance (NATO) na území severoafrické Libye, kdy byl svržen režim plukovníka Kadáfího a podobně tomu bylo i v některých dalších státech arabského světa jako Alžírsko, Tunisko, Jemen, Egypt, Bahrajn, Maroko, Omán, Sýrie a Jordánsko. Tato vlna nepokojů vešla do dějin pod názvem Arabské jaro a staré režimy v těchto zemích padly a lidé očekávali, že se celková situace napraví nebo alespoň změní k lepšímu. To se bohužel nepotvrdilo, optimismus revoluce rychle vyprchal a do čela se tlačily různé nevládní a náboženské organizace, společnost ovládali váleční magnáti a o pořádek se staraly lidové milice.

---

¹⁴ MURRAY Douglas, *Podivná smrt Evropy*, 2017, nakladatelství Leda s r. o. 1. vydání 2018. 334 s. ISBN 978-80-7335-562-3. s. 27.

Tyto snahy samozřejmě nesdílely většinovou podporu obyvatelstva a lidé frustrovaní nepříznivým vývojem začali země masově opouštět. Podobně tomu bylo i o několik let dříve díky válce v Iráku, Afganistánu a Perském zálivu, kdy se sice v menší míře, ovšem také významně dalo do pohybu obrovské množství migrantů, převážně muslimského vyznání z Afriky a Arabského poloostrova. Celé toto zasazeno do kontextu otevřené, mírumilovně se tvářící Evropy, podpořeno světovou finanční krizí v roce 2013 a výroky některých evropských státníků, že Evropa je migrantům otevřená a migrační krize mohla začít. Zejména rok 2015 se zapsal do historie tím, že došlo k rekordnímu počtu příchozích migrantů do Evropské unie. „Celkově se odhaduje až ke 2 milionům příchozích osob, což byl největší migrační pohyb v Evropě od konce 2. světové války.“¹⁵ Česká republika zažívala zejména ve třetím čtvrtletí roku 2015 největší zaznamenaný pohyb nelegálně tranzitujících cizinců ve své novodobé historii.

V dalších letech příliv migrantů částečně polevil, přestože vypuknutím občanské války v Sýrii v roce 2019 se na celkovém počtu migrantů přicházejících do zemí Evropské unie podíleli jednou třetinou.

Tak velká migrační vlna do Evropy poukázala, že je nezbytně nutné aktualizovat legislativu pro azylovou a migrační politiku.

*„Migrační vlna odhalila nedostatky v azylovém systému Unie. Parlament se proti nim snažil bojovat návrhem reforem dublínského nařízení, které určuje, jaká země bude odpovědná za zpracování žádosti o mezinárodní ochranu.“*¹⁶

3.1 Trasy migračních toků do EU a jejich důvody

V posledních letech můžeme vyzorovat nový fenomén, při kterém některé státy využívají tranzitní nelegální migraci jako jeden z nástrojů k prosazování svých politických zájmů. Jedná se v této souvislosti zejména o Ruskou federaci, která vyvíjí prostřednictvím tranzitní nelegální migrace tlak na své finské hranici.

---

¹⁵ Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Evropská migrační krize 2015*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A11_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize_2015. [citováno 2024-02-01].

¹⁶ Europarl.europa.eu: *Migrační krize v Evropě*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78631/migracni-krize-v-evrope>. [citováno 2024-02-01].

Dále se jedná o Bělorusko, které dlouhodobě vyvíjí tlaky na hranicích s Lotyšskem, Litvou a Polskem. Není možné z tohoto výčtu vynechat Turecko, které dlouhodobě, opakovaně a cíleně využívá tranzitní nelegální migraci do států Evropské unie k prosazování svých politických a finančních zájmů. Na tureckém území se nachází velké množství migrantů, kteří mají namířeno do Evropské unie a Turecko za jejich držení vyžaduje nemalé peníze od členských států Evropské unie. Jen občanů Sýrie se v Turecku údajně nachází okolo 3,2 milionů a celkově Turecko hostí asi 4 miliony migrantů.

Drtivá většina příchozích migrantů samozřejmě nemá potřebná povolení ke vstupu do států Evropské unie a mnohdy ani dostatečné možnosti pro jejich opatření nebo financování pohodlného cestování. Z toho důvodu se snaží do Evropské unie dostat různými cestami a všemi dostupnými prostředky. Při pohledu na mapu je ihned zřejmé, že rozlišujeme 2 základní trasy migračních toků, a sice trasu Balkánskou a Středozevní. Středozevní navíc rozdělujeme na trasy východní, západní a centrální.

V následujících odstavcích bych tyto trasy rád blíže popsal a specifikoval, neboť to může přispět k lepšímu pochopení a vnímání migračních toků pro závěrečné zamyšlení nad přijímáním potřebných opatření, která jsou a budou nezbytná přijmout, aby se nelegální migrace zpomalila nebo v ideálním případě úplně zastavila.

„Migranti se do centrálních částí Evropy dostávají po dvou hlavních migračních trasách – Balkánskou trasou z Turecka přes Egejské moře a Balkán a Středomořskou trasou ze severní Afriky přes Středozevní moře a Itálii. Nejčastějším cílem imigrantů jsou státy západní a severní Evropy, především Německo, dále Švédsko, Rakousko, Francie a státy Beneluxu. Dle údajů OSN (Organizace spojených národů) tvoří největší část žadatelů o azyl lidé ze zemí Blízkého a Středního východu (zejm. Syřané, Afghánci, Iráčané), subsaharské Afriky a západního Balkánu.“¹⁷

---

¹⁷ Evropská rada, Rada Evropské unie: *Migrační toky na západních trasách*. Online. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/western-routes/>. [citováno 2024-02-01].

V roce 2023 až 67 % všech nelegálních migrantů, kteří připluli k italským břehům, vyplulo z Tuniska a poslední dostupné informace z 29. 12. 2023 hovoří o tom, že do Tuniska z Libye a Alžírka přicházelo 300 až 400 nelegálních migrantů denně. Zeměmi původu migrantů byly nejčastěji Guinea a Pobřeží Slonoviny.

Aktuálně je velmi špatná bezpečnostní a sociálně ekonomická situace na Blízkém východě, kde jde zejména o konflikt mezi Izraelem a Palestinou. Tento konflikt by mohl způsobit pohyb až 600 000 osob palestinského původu směrem na území Evropské unie. Samozřejmě stále za doprovodu občanů Sýrie, kde se situace také neuklidňuje.

Neméně vážná je situace mezi Afganistánem a Pákistánem, kde podle odhadů může dojít k pohybu až 1,7 milionu osob. Samozřejmě značná část z nich by si jistě vybrala trasu do Evropské unie.

3.1.1 Trasa přes východní Středomoří

Geograficky spadají do trasy přes východní Středomoří Řecko, Bulharsko a Kypr. Kypr je rozdělen demarkační linií od roku 1979 na dvě části. Řeckou a Tureckou.

A právě do těchto uvedených zemí jsou realizovány nelegální vstupy překonáním Středozemního moře. Rok 2015 byl zaznamenán jako rokem největšího počtu nelegálních vstupů na půdu Evropské unie v důsledku rozpoutání občanské války v Sýrii, odkud proudilo velké množství uprchlíků.

V následujících letech se počet nelegálních vstupů do Evropské unie touto trasou výrazně snížil. Hlavní podíl na tomto snížení měla vzájemná spolupráce Evropské unie s Tureckem, jmenovitě jejich prohlášení z března 2016. Toto společné prohlášení vedoucích představitelů Evropské unie a Turecka vzniklo na základě obrovského množství migrantů, kteří se do té doby přes Turecko přesouvali. Cílem bylo najít řešení nelegální migrace vytyčením několika zásad spolupráce. Ta spočívá v tom, že Evropská unie je odhodlána plnit toto prohlášení

prostřednictvím podpory syrských uprchlíků v Turecku. To vedlo ke značnému snížení počtu příchozích po této trase a to až o celých 98% v roce 2020 oproti roku 2015. Takto dobrých výsledků bylo možné dosáhnout i díky možnosti efektivněji zasahovat proti převaděčům nelegálních migrantů v celé oblasti.

Základním pilířem pomoci uprchlíkům v Turecku bylo zajištění zlepšení jejich životních podmínek za pomoci Evropské unie, která vyčlenila finanční prostředky ve výši 6 miliard eur pro období mezi lety 2015 a 2018. Cílem tohoto společného koordinačního mechanismu bylo zajistit komplexní řešení potřeb uprchlíků a hostitelských komunit v Turecku. V červnu 2018 došlo k navýšení rozpočtu o další 3 miliardy eur, které mají pokrýt náklady na humanitární pomoc, vzdělávání, zdravotnictví, socioekonomický rozvoj, obecní infrastrukturu, socioekonomickou podporu a řízení migrace.

Těmito nástroji finanční podpory se podařilo zrealizovat 65 projektů sloužících k pokrytí základních potřeb, ochrany, vzdělávání a zdravotní péče nejzranitelnějších uprchlíků v Turecku. V roce 2021 a 2022 se počet migrantů na této trase opět mírně zvýšil a Evropa na to reagovala nad rámec již aplikovaného nástroje vyčleněním dalších 3 miliard eur pro uprchlíky a hostitelské komunity v Turecku.

Zde je na místě podotknout, že udržení stávajícího stavu nelegální migrace stojí Evropskou unii nemalé finanční prostředky a vidina toho, že se situace v tomto ohledu v dohledné době zlepší, je minimální.

3.1.2 Trasa přes západní Středomoří a západní Afriku

K nelegálnímu vstupu do Španělska je využívána zejména trasa vedoucí přes západní Středomoří. Překročením Středozemního moře na Španělskou pevninu nebo i po souši, kde se v severní Africe nachází španělské enklávy Ceuta a Melilla.

Při cestě do Španělska jsou pro migranty zeměmi tranzitu Maroko a Alžírsko. V roce 2018 se trasa přes západní Středomoří stala nejčastěji používanou trasou do Evropy. Po dosažení maximálních hodnot v roce 2018

počet nelegálních vstupů od roku 2019 soustavně klesal, a to v důsledku řady faktorů, mezi něž patří především:

zvýšené úsilí Maroka v boji proti nelegální migraci

úzká spolupráce mezi Marokem, Španělskem a Evropskou unií a pandemie covid-19.

V prosinci 2022 zahájila Evropská unie spolu s africkými partnery iniciativy týmu Evropa, které se mimo jiné zaměřují na trasy přes západní Středomoří a západní Afriku s cílem zajistit společné úsilí členských států při řešení problémů spojených s migrací.

To zahrnuje zvláštní iniciativu, která uvolňuje 950 milionů eur na spolupráci s příslušnými africkými partnery. Trasa přes západní Afriku slouží k nelegálním vstupům na Kanárské ostrovy v Atlantském oceánu. Největší tok migrantů směřuje zejména z Maroka, Mauritánie, Senegalu, Gambie a Západní Sahary. Migranti tak musí absolvovat nebezpečnou cestu podél západoafrického pobřeží, odkud připlují na Kanárské ostrovy. Maximální vzdálenost, kterou musí na své cestě urazit, může být i více než 1600 km z Gambie a naopak z nejbližšího bodu západoafrického pobřeží musí překlenout vzdálenost asi 100 kilometrů. Více než 31 000 migrantů vstoupilo na Kanárské ostrovy v roce 2006. Tato událost se zapsala do historie jako krize „cayucos“.

To je totiž běžné označení pro po typické rybářské čluny ze Senegalu a Mauritánie. Naštěstí počet nelegálních migrantů klesl v následujících letech na méně než 1500 vstupů ročně s výrazným nárůstem v letech 2020 a 2021 a následně se počet nelegálních vstupů v roce 2022 opět snížil.

3.1.3 Trasa přes centrální Středomoří

Centrální Středomoří je další trasou, kterou migranti při svých pokusech o vstup do Evropské unie používají. V tomto případě se jedná o riskantní a dlouhou plavbu ze severní Afriky a Turecka do Itálie nebo v menší míře i na Maltu.

Tranzitní zemí je zpravidla Libye, protože v této zemi se díky velké poptávce zavedla odolná síť obchodníků s lidmi a převaděčů.

V únoru 2017 bylo přistoupeno k vytvoření nových opatření a posílení spolupráce s Libyí, což by mělo vést k omezení nelegálních vstupů po této trase a také k boji proti převaděčům. Již v listopadu téhož roku byla ve spolupráci Evropské unie, OSN (Organizace spojených národů) a Africké unie vytvořena pracovní skupina a zintenzivnila se tak spolupráce a úsilí spojené s migrací v Africe a specificky v Libyi.

Její snahou byly zahájeny rozsáhlé programy asistovaného dobrovolného návratu a evakuační operace. Tato skupina se v současnosti snaží rozšířit svoji zeměpisnou působnost a mandát.

K dalším opatřením na výzvu čelních představitelů Evropské unie došlo v červnu 2018 a dohoda obsahovala následující:

1. Zintenzivnění úsilí směřující k zastavení činnosti převaděčů působících v Libyi i jinde
2. Zvýšení podpory Itálie a dalších zemí v přední linii
3. Podpora Libyjské pobřežní stráže a dobrovolných návratů uvízlých migrantů do zemí jejich původu
4. Posílení spolupráce s dalšími zeměmi původu migrantů a spolupráce v otázkách přesídlování

Další programy byly schváleny Evropskou unií v červenci 2019 v rámci nouzového svěřeneckého fondu pro Afriku. Tento fond s celkovým rozpočtem převyšujícím 5 miliard eur byl zřízen již v listopadu 2015 a jeho cílem mělo být řešení příčin násilného vysídlování a nelegální migrace a také její lepší řízení. V jeho rámci se jednalo o 5 migračních programů v severní Africe v celkové hodnotě 61,5 milionu eur, které měly za cíl ochranu a pomoc uprchlíkům a ohroženým migrantům a zlepšení životních podmínek Libyjců.

Ani toto však nestačilo a migrační tlak na této trase neustále narůstal, a tak v listopadu 2022 představila Evropská komise akční plán pro centrální Středomoří, který by měl na této trase řešit řadu problémů. Z 20 opatření akčního plánu bych zmínil cíle omezení nelegální a nebezpečné migrace, posílení

solidarity vyváženou odpovědností mezi členskými státy a řešení výzev v oblasti pátrání po migrantech a jejich záchranu. Spoluprací Evropské unie a afrických partnerů zahájil svoji činnost tým Evropa, který zmobilizoval 1,13 miliardy eur v zájmu spolupráce s příslušnými africkými partnery.

V lednu letošního roku došlo ke schválení memoranda o porozumění v oblasti řízení migračních toků mezi Itálií a Albánií. Na severu Albánie by mělo v brzké době dojít k vybudování dvou pobytových a repatriačních migračních center pro až 3 000 migrantů. Předpokládané roční využití je pro 36 až 39 tisíc osob. Jednalo by se převážně o migranty zachycené ve Středozemním moři, kteří mířili do Itálie. Takováto strategie může zapříčinit přeliv migračních toků ze středomořské trasy na západobalkánskou trasu, které se budeme věnovat nyní.

3.1.4 Západobalkánská trasa

Západní Balkán se vzhledem ke své geografické poloze ve středu Evropy stává tranzitním uzlem i klíčovým koridorem zároveň, protože je obklopen členskými státy Evropské unie a pro migranty z Blízkého východu, Asie i Afriky je relativně snadno dostupný a proto o této trase hovoříme jako o jedné z hlavních migračních cestách do Evropy.

Tato trasa, kterou si nelegální migranti s oblibou volí, vede přes následující státy: Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá hora, Kosovo, Severní Makedonie a Srbsko.

V roce 2015 dosáhl počet nelegálních vstupů do Evropské unie po této trase rekordní výše. Následně po několik let počet nelegálních migrantů, kteří si zvolili tuto trasu, klesal a od roku 2019 se opět začal zvyšovat.

Mnoho nelegálních migrantů přicházejících do Evropské unie touto trasou se přesune následně do jiné země. Jako výsledek zde máme vysoký počet odhalených nelegálních migrantů a žádostí o azyl v Evropě.

Bylo tedy nevyhnutelně nutné, aby se situace v této oblasti stabilizovala a proto předložila Evropská komise v prosinci 2022 akční plán pro stanovení celé

řady operativních opatření a k posílení partnerství. V jednání byl i přístup jednotlivých států k Evropské unii a snaha a úsilí o sladění norem.

Tento plán zakládá mnoho operativních opatření s cílem posílení partnerství se západním Balkánem a také některá klíčová opatření, která je nutno přijmout v rámci Evropské unie, jako je kupříkladu nástroj předvstupní pomoci. To je tedy nástroj, který finančně a technicky pomáhá a podporuje reformy v zemích, které se zapojily do procesu rozšiřování Evropské unie.

Mezi lety 2021 a 2022 byl tento region v souvislosti s migrací podpořen částkou 201,7 milionu eur a další nástroj počítá s podporou zatím do roku 2027. Těmito programy se cíleně posiluje:

1. schopnost řídit migraci v regionu
2. kapacity v oblasti správy hranic

Dalším cílem vzájemné spolupráce s regionem západního Balkánu je zajištění sblížení vize politiky se seznamy třetích zemí a vize povinností, které sestavuje Evropská unie a to zejména v rámci těch třetích zemí, které představují pro Evropu bezpečnostní riziko nebo riziko nelegální migrace.

3.1.5 Dočasná ukrajinská trasa

Jistě nebudu daleko od pravdy, když řeknu, že v souvislosti s migrací se dnes nejčastěji hovoří o Ukrajině a o ukrajinské uprchlické krizi. Hned první týden po vypuknutí ozbrojeného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou uprchlo ze země přes milion lidí. 2 roky od začátku speciální vojenské operace opustilo svůj domov asi 10 milionů Ukrajinců. Odhadem 4 miliony lidí zůstaly přesídleny v rámci samotné Ukrajiny a více než 6 milionů lidí hledalo útočiště v zahraničí. V Evropě i zámoří. Ihned po vypuknutí konfliktu prudce stoupla popularita tzv. ukrajinské trasy, protože hranice na ukrajinsko – unijním pomezí se staly otevřené v podstatě pro všechny a velice rychle této situace využili nelegální migranti z Afriky, arabského světa i vzdálenějších zemí, jako byl třeba Afganistán, Pákistán nebo Bangladéš. Někteří Ukrajinci využili této nové příležitosti a stali se převaděči tranzitních nelegálních migrantů jako formu snadného výděлку. Jejich dodávkové

autobusy tak přes naše území nevozily výhradně Ukrajince, ale v podstatě migranty z celého světa, kteří si cestu zaplatili.

Zároveň se Ukrajinci stali tranzitujícími migranty, byť ne vždy nelegálními.

Jistě si všichni vzpomínáme na početné skupiny Romů z Ukrajiny, kteří využívali štědrý sociální systém v několika zemích zároveň a jako majitelé několika pasů, kde v každém bylo uvedeno částečně jinak přepsané jméno, dostávali neoprávněně dávky na sebe a svoje početné potomstvo. A nejednalo se zdaleka jen o Romy, kteří těchto výhod využívali.

Více pasů a tedy pobírání více dávek se stalo naprosto běžnou Ukrajinskou praxí a země, kde se podávaly žádosti o víza strpění se vybírala podle množství přiznaných výhod. Česká republika se opět stala zemí pro tranzitní migraci a přes naše území proudily a nadále proudí stovky ukrajinských dodávek a autobusů. Tomu napomáhá i fakt, že všem osobám z Ukrajiny je umožněn vstup do Evropské unie. Viz. Níže:

„Všem osobám prchajícím z Ukrajiny je bez ohledu na kategorii, do které spadají, před návratem do země původu umožněn vstup do Evropské unie.“¹⁸

4 Migrační politika České republiky a Evropské unie

Na tomto místě bych velmi rád zmínil motto Evropské unie, které v českém jazyce zní: *„Jednotná v rozmanitosti“* a v anglickém jazyce: *„United in diversity“*

„Toto motto se začalo užívat v roce 2000 a vyjadřuje společné odhodlání Evropanů, kteří prostřednictvím EU usilují o mír a prosperitu a zároveň jsou obohacováni různými kulturami, tradicemi, jazyky tohoto kontinentu.“¹⁹

„Nejdůležitějším cílem Evropské unie je vytvořit komplexní evropskou

---

¹⁸ Evropská rada, Rada Evropské unie: *Migrační a azylová politika EU, Příliv uprchlíků z Ukrajiny*. Online. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/refugee-inflow-from-ukraine/>. [citováno 2024-02-01].

¹⁹ Evropská unie, *Zásady, Členské státy, Historie, Motto EU*. Online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/eu-motto_cs. [citováno 2024-02-06].

přistěhovaleckou politiku, která je založena na solidaritě a bude se zaměřovat na budoucnost. Úkolem této politiky je nalézt vyvážený přístup k otázkám legálního i nelegálního přistěhovalectví.“²⁰

Již v prosinci 1990, tedy zhruba rok po „Sametové revoluci“, která odstartovala v tehdejší Československé socialistické republice dne 17. listopadu 1989, zahájilo tehdejší Československo rozhovory o uzavření asociační dohody s Evropským společenstvím. O další rok později došlo k podpisu této dohody společně s Maďarskem a Polskem.

Konečný vstup České republiky do Evropské unie dne 1. května 2004 byl tedy výsledkem úspěšného zakončení přístupových rozhovorů. Během těchto rozhovorů se projednávaly jednotlivé podmínky členství České republiky v Evropské unii.

Tímto členstvím se Česká republika zavázala zohledňovat širokou škálu unijních právních předpisů a mezinárodních dokumentů a smluv, které bylo nutné řádně a včas implementovat do českého právního řádu. Ty právní předpisy, které svým obsahem upravují oblast migrace, bylo nutno vytvořit jak na národní, tak i na nadnárodní úrovni a mezinárodní smlouvy, které s migrací souvisí, jsou pro Českou republiku právně závazné a vynutitelné.

4.1 Legislativa v České republice

Pouhý neoprávněný vstup na naše území tranzitním nelegálním migrantem je již sám o sobě protiprávním jednáním, kterého se migrant dopouští. Na tranzitní nelegální migranty, kteří vstoupí na území České republiky, se tedy překročením státní hranice vztahuje legislativa České republiky, která se bezprostředně týká základních lidských práv a svobod a postavení cizinců. Tuto legislativu bylo nutno upravit a přizpůsobit do podoby, která není v rozporu s legislativou unijní. V tomto kontextu hovoříme o migrační, azylové a vízové politice a legislativě, které se

---

²⁰ Evropský parlament, *Fakta a čísla o Evropské unii, Přistěhovalecká politika*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/152/immigration-policy>. [citováno 2024-02-06].

budeme nyní věnovat podrobněji. Vzhledem k tomu, že se jedná o velké množství závazných právních předpisů, uvedeme zde výčet těch nejdůležitějších, jako jsou:

- zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- zákon č. 325/1999 Sb. o azylu
- zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky

V Listině základních práv a svobod – tedy zákoně č. 2/1993 Sb., je v článku 43 uvedeno:

„Česká a Slovenská Federativní Republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Azyl může být odepřen tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami.“²¹

Zde jsou jasně uvedeny hodnoty a závazky, vycházející z Ženevské úmluvy a evropského azylového acquis, které Česká republika sdílí ve vlastní právní úpravě.

Jejich nadstavbou a jedním ze základních zákonů týkajících se otázek migrace, je zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

„Zákon o azylu upravuje v návaznosti na předpisy práva Evropské unie jednak hmotněprávní část mezinárodní ochrany, tedy druhy statutů udělovaných v rámci řízení o mezinárodní ochraně, ale i specifika řízení ve věci mezinárodní ochrany včetně možných opravných prostředků, a dále řízení související se vstupem a pobytem na území České republiky zejména žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Nejde však jen o řízení o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, ale i řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany, případně i o vyloučení z azylu nebo doplňkové ochrany. Zákon dále upravuje práva a povinnosti osob nejen v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany, ale i osob, kterým již byla některá z forem mezinárodní ochrany udělena.“²²

---

²¹ ÚZ, Úplné znění č. 1385, *Listina základních práv a svobod*, 2020, Sagit as 288 s. ISBN: 978-80-7488-475-7. s. 22

²² CHMELÍČKOVÁ Nataša, VOTOČKOVÁ Veronika, *Zákon o azylu – praktický komentář*, vydal: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016. ISBN: 978-80-7552-479-9.

Zákon řeší prioritně podmínky vstupu a pobytu cizinců, kteří v České republice žádají o mezinárodní ochranu a jejich práva a povinnosti. Dále řeší podmínky pro udělení mezinárodní ochrany nebo její odnětí a definuje jednotlivé formy a druhy mezinárodní ochrany a podmínky pro její získání. Poslední novela tohoto zákona výrazně zpřísňuje podmínky pro udělení azylu a rozšiřuje důvody pro jeho neudělení.

Díky rozsudku Evropského soudního dvora, který dal za pravdu českému Ministerstvu vnitra, rozšiřujeme důvody pro neudělení či odejmutí azylu na osoby, které spáchaly závažný zločin. Ministerstvo vnitra České republiky také reagovalo na účelové žádosti o azyl v tranzitním prostoru letiště, kdy po vpuštění žadatelů do České republiky ihned odcestují do jiné země Evropské unie.

Dalším důležitým zákonem souvisejícím s migrační politikou je zákon č. 326/1999Sb. o pobytu cizinců na území České republiky ve znění pozdějších předpisů. V prvním odstavci prvního paragrafu je uvedeno: „*Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie, podmínky vstupu cizince na území České republiky a vycestování cizince z území, stanoví podmínky pobytu cizince na území a vymezuje působnost Policie České republiky, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy.*“²³

4.1.1 Orgány České republiky v oblasti cizinecké právní úpravy

Pro potřeby této kapitoly předpokládáme několik scénářů, které se reálně mohou velmi snadno přihodit. Pokud tranzitní nelegální migrant vstoupí neoprávněně na území České republiky, porušuje tak zákon i za předpokladu, že je jeho záměrem z našeho území co nejrychleji opět vystoupit. Během doby, kdy na našem území pobývá, se na něho vztahují zákony platné v České republice a stejně tak i z nich plynoucí práva a povinnosti. S následujícími institucemi může tranzitní nelegální migrant přijít do kontaktu záměrně, nechtěně, omylem,

---

²³ ÚZ, Úplné znění č.1444, *Cizinci, azyl*, vydal Sagit as.,2021, 352 s. ISBN 978-80-7488-481-8.

náhodou nebo jiným způsobem. Popišme si nyní několik příkladů, které mohou během tranzitní nelegální migrace velmi snadno nastat.

Tranzitní nelegální migrant se na našem území stane obětí trestného nebo jiného protiprávního činu. Tranzitní nelegální migrant na našem území spáchá trestný nebo jiný protiprávní čin. Tranzitní nelegální migrant na našem území zemře bez cizího zavinění. Tranzitní nelegální migrant se na našem území zraní natolik, že bude nucen dlouhodobě pobývat ve zdravotnickém zařízení. U tranzitního nelegálního migranta propukne na našem území vážné nakažlivé onemocnění, které si vyžaduje umístění do karantény. Tranzitnímu nelegálnímu migrantovi se na našem území zalíbí a neplánovaně požádá v České republice o azyl nebo mezinárodní ochranu. Tranzitní nelegální migrant se na našem území zamiluje a rozhodne se zde vést rodinný život nebo se zde stane otcem případně zde porodí své dítě. Tranzitní nelegální migrant je odhalen při náhodné kontrole Policií České republiky nebo jiným bezpečnostním sborem. Tranzitní nelegální migrant se na našem území stane svědkem vážné dopravní nehody nebo svědkem trestného či jiného závažného protiprávního jednání nebo se stane rukojmím a bude požadováno výkupné za jeho život. V tranzitním nelegálním migrantovi se hne svědomí a sám se dojde nahlásit na Policii České republiky nebo jiný orgán.

Jak vidíte, takto by se nechalo s výčtem nepředvídatelných situací pokračovat do nekonečna. Co se tedy dá v takovýchto případech dělat?

Naštěstí v České republice právní systém pamatuje i na tyto nebo obdobné případy a působí zde celá řada institucí, které se cizineckou, migrační a azylovou problematikou zabývají. Samotné cizinecké právo je natolik komplexní a rozsáhlá oblast práva, že jeho úpravu nelze najít pouze v jediném právním předpise, ale nachází se v mnoha právních předpisech, které cizincům na jedné straně ukládají určité povinnosti a na té druhé jim přiznávají určitá práva. Tyto povinnosti a tato práva jsou uvedena ve specifických právních předpisech pouze za předpokladu, že se liší od práv a povinností občanů České republiky.

„Jedná se tedy zejména o:

- právo vstupu a pobytu cizinců
- právo mezinárodní ochrany
- nabývání a pozbývání státního občanství
- specifika postavení cizinců

Mezi specifika postavení cizinců patří například:

- zvláštní sankce, kterými mohou být podrobeni pouze cizinci
- přístup cizinců k výdělečné činnosti, vzdělávání, sociálnímu zabezpečení, zdravotnickým službám, či k jiným veřejným službám
- vydávání dokladů totožnosti cizincům
- řízení motorových vozidel
- politická a volební práva
- ochrana cizinců před diskriminací²⁴

Úkoly spojené s pobytem cizinců jsou ve výhradní pravomoci státu, který prostřednictvím státních orgánů provádí správní činnost. Hovoříme zde o státní správě, která je součástí správy veřejné.

„Pobyt cizinců na území České republiky je upraven cizineckým zákonem.

V rámci tohoto zákona působí na úseku pobytu cizinců tyto úřady:

- Ministerstvo vnitra
- Ředitelství služby cizinecké policie
- Krajská ředitelství policie
- Ministerstvo zahraničních věcí²⁵

„Působnost ministerstva vnitra

²⁴ ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde, 2012, 373 s. ISBN 978-80-7201-887-1. s. 15.

²⁵ ÚZ, Úplné znění č.1444, *Cizinci, azyl*, vydal Sagit as., 2021, 352 s. ISBN 978-80-7488-481-8. §1 odst. 1, zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo vnitra vykonává činnosti a plní úkoly dané národními právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropské unie. V rámci své působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území České republiky a jejich vycestování z tohoto území.

- *vykonává dozor nad činnostmi policie při výkonu státní správy*
- *prostřednictvím odboru azylové a migrační politiky vykonává činnosti uložené zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu a zákonem č. 221/2003 Sb. O dočasné ochraně cizinců*
- *prostřednictvím odboru azylové a migrační politiky vykonává činnosti uložené zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů*
- *ve správním řízení vedeném v cizinecké problematice plní úkoly nadřízeného správního orgánu vůči Ředitelství služby cizinecké policie*
- *vykonává státní správu na úseku udělování občanství dle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky*
- *plní úkoly státní správy při zřizování mezinárodních letišť dle zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic“²⁶*

Působnost Ředitelství služby cizinecké policie:

Ředitelství služby cizinecké policie je útvar Police České republiky s celostátní působností. Je zřizováno ministrem vnitra na návrh policejního prezidenta a je přímo podřízené Policejnímu prezidiu České republiky. Odbory cizinecké policie této služby jsou podřízena krajským ředitelstvím Policie České republiky.

„V rámci své působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců a jejich vycestování vychází zejména z cizineckého zákona, zákona o azylu, zákona o dočasné ochraně, zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení, zákona č. 273/2008

---

²⁶ SMETANA Miloslav, *Činnost cizinecké policie I.*, Působnost a oprávnění v oblasti cizinecké právní úpravy, působnost Ministerstva vnitra, Praha 2021, Policejní akademie ČR, 186 s. ISBN 978-80-7251-526-4. s. 22.

Sb., o Policii České republiky a zákona č. 191/2016Sb. O ochraně státních hranic. Působnost dále vychází z přímo použitelných právních předpisů Evropské unie.“²⁷

Působnost Krajských ředitelství Policie České republiky

V rámci Policie České republiky působí 14 krajských ředitelství, která jsou podřízena policejnímu prezidiu. Jejich činnost metodicky řídí a kontroluje Ředitelství služby cizinecké policie, což vyplývá z §163 odst. 1 odst. d), zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Působnost jednotlivých krajských ředitelství je shodná s územím jednotlivých krajů, jakožto vyšších územně samosprávných celků. Působnost Odborů cizinecké policie je uvedena v §164, zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

V organizační struktuře jsou součástí krajských ředitelství a dále členěny na:

- oddělení pobytových agend,
- oddělení dokumentace,
- oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
- oddělení dokladů a specializovaných činností.

Ministerstvo zahraničních věcí

Vzhledem k charakteru své působnosti Ministerstvo zahraničních věcí České republiky nevykonává bezprostředně státní správu vůči občanům, ale vykonává ji ve věcech povolování pobytu cizincům požívajícím výsad a imunit podle mezinárodního práva a státní správu ve věcech udělování krátkodobých víz a to i prostřednictvím zahraničních úřadoven jako jsou zastupitelské úřady

---

²⁷ SMETANA Miloslav, *Činnost cizinecké policie I.*, Působnost a oprávnění v oblasti cizinecké právní úpravy, působnost Ministerstva vnitra, Praha 2021, Policejní akademie ČR, 186 s. ISBN 978-80-7251-526-4., s. 23.

jednotlivých států a generální konzuláty. Působnost Ministerstva zahraničních věcí České republiky má stanovenu v § 6 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Legislativa v Evropské unii

V této kapitole se blíže seznámíme s legislativou Evropské unie nebo lépe řečeno s jejím stručným výčtem nejdůležitějších předpisů, protože celá problematika je velmi komplexní a obsáhlý soubor nařízení, dohod, rozhodnutí a úmluv, které jsou právně závazné pro všechny své členy, Českou republiku nevyjímaje. Podle těchto právních předpisů Evropské unie byla přijata určitá opatření s cílem předcházet neoprávněnému vstupu na území Evropské unie. Není předmětem této kapitoly popisovat složitý proces evropské normotvorby, proto se zaměříme jen na ty základní předpisy a pojmy, které se vztahují k tranzitní nelegální migraci buď přímo, nebo s ní úzkým způsobem souvisí.

Můžeme sem zahrnout například směrnici č. 2001/51/ES o postihu dopravců, která stanovuje sankce pro ty, kdo do Evropské unie převážejí migranty v protiprávním postavení. Dále pak směrnici 2002/90/ES, která definuje nepovolený vstup, přechod a pobyt a stanovuje sankce proti těm, kteří takovému protiprávnímu jednání napomáhají.

Další důležitou směrnicí je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí – tedy takzvaná návratová směrnice, která se zabývá problematikou navrácení cizinců do zemí původu a stanovuje pravidla, kdy při nuceném navrácení musí být náležitě respektována důstojnost a tělesná integrita dotčené osoby a kromě toho je dáována přednost dobrovolnému opuštění území a musí být zaveden účinný systém pro sledování nuceného navrácení. Zároveň směrnice požaduje, aby byl při procesu navrácení zohledněn zdravotní stav osoby, a v případě navrácení

letecky musí zpravidla zdravotnický personál potvrdit, že osoba je v pořádku a může cestovat. Fyzický a duševní zdravotní stav osoby může být také důvodem případného odložení vyhoštění a dále musí být náležitě zohledněno její právo na rodinný život. Podle návratové směrnice smí být nezletilé osoby bez doprovodu navraceny pouze k rodinným příslušníkům, ustanovenému opatrovníkovi nebo do odpovídajícího přijímacího zařízení. Výše uvedené samozřejmě vychází z předpokladu dodržení Listiny základních práv Evropské unie.

Dalším sporným bodem k diskusi je zajisté otázka tzv. teroristické migrace, kdy Evropská unie garantuje práva a ochranu přistěhovalců na straně jedné, ovšem na té druhé se do Evropy mohou snadno dostat lidé napojení na různé teroristické organizace. Počet bojovníků extremistických hnutí, kteří do Evropy přicházejí, soustavně narůstá a Evropská unie hledá účinné prostředky, jak zamezit příchodu těchto lidí. Snahou je spolupráce s Tureckem, zpřísnění kontrol na letištích a zapojení složek Europolu a Interpolu, které pohyb takto podezřelých osob monitorují nejen v zahraničí, ale i jejich aktivitu na sociálních sítích.

Prameny cizinecké právní úpravy v České republice jsou ovlivněny aktivním vývojem práva evropského a to zejména právními předpisy z okruhu správního práva a veřejného práva. Jedná se tedy hlavně o následující:

- zákony a podzákoné předpisy právního řádu České republiky
- unijní právo primární – zakládající smlouvy a sekundární – nařízení a směrnice
- multilaterální a bilaterální mezinárodní smlouvy
- judikáty jednotlivých soudů Evropské unie a ČR

Acquis – „Acquis Evropské unie je soubor společných práv a povinností, které tvoří soubor práva Evropské unie a jsou začleněny do právních systémů členských států Evropské unie. Acquis Evropské unie se v průběhu času neustále vyvíjí a zahrnuje:

- *obsah, zásady a politické cíle Smluv Evropské unie,*

- *veškeré právní předpisy přijaté k uplatňování těchto smluv a judikaturu Soudního dvora Evropské unie,*
- *prohlášení a usnesení přijatá Evropskou unií,*
- *opatření v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a spravedlnosti a vnitřních věcí,*
- *mezinárodní dohody, které Evropská unie uzavírá, a dohody uzavřené mezi samotnými členskými státy v souvislosti s činností Evropské unie.*

Kandidátské země musí acquis přijmout ještě před svým vstupem do Evropské unie. Odchytky od acquis (nebo výjimky z něj) jsou udělovány pouze za výjimečných okolností a jejich rozsah je omezen. Acquis musí kandidátské země do data svého přistoupení k Evropské unii začlenit do svého vnitrostátního právního řádu a jsou povinny ho od tohoto data uplatňovat.“²⁸

Členské státy Evropské unie se potýkaly se zvýšeným počtem migrantů, kteří do Evropy přicházeli již v průběhu osmdesátých let dvacátého století a tím se zvýšilo množství žádostí o azyl a opoždění procedur o jejich rozhodování. Vystala tedy otázka nutnosti vytvořit jednotná řešení a postupy spolupráce v oblasti přeshraničního pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu – tzv. Schengenské acquis. V rámci tohoto acquis byla přijata Schengenská dohoda o postupném rušení kontrol na společných hranicích z roku 1985, Schengenská prováděcí úmluva z roku 1990, která rozšiřovala Schengenskou dohodu kromě celé řady dalších dokumentů, protokolů a dohod jako například o přistoupení dalších států, které nebyly zakládajícími stranami, tak se začala okrajově zabývat i otázkou žádosti o azyl. Bylo zřejmé, že je v této problematice třeba uzavřít zvláštní smlouvu, která by se azylovou politikou zabývala přímo. Taková úmluva byla podepsána roku 1990 v Dublinu a roku 1997 vstoupila v platnost ve 12 zemích Evropské unie. Cílem této úmluvy bylo zabránit žadatelům o azyl podat

---

²⁸ Eur-lex. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:acquis>. [citováno 2024-01-08].

žádost o mezinárodní ochranu najednou ve více zemích Evropské unie. Tím byl žadatel donucen podat žádost o azyl v první bezpečné zemi, do které přicestoval, a přestalo být možné si vybírat země účelově dle vlastního uvážení. Schengenské právo se stalo součástí práva Evropské unie až v roce 1999, kdy začala platit Amsterodamská smlouva, která zařazovala vízovou, migrační, azylovou a přistěhovaleckou problematiku do společné působnosti Evropské unie.

Zrušení kontrol na společných hranicích samozřejmě vyvolalo potřebu zavedení kompenzačních opatření, která mají za úkol zajistit úroveň bezpečnosti jednotlivých členských států. K tomu bylo zapotřebí reformovat instituce Evropské unie a jejich fungování. K tomuto měla sloužit Lisabonská smlouva z roku 2007. V České republice se proti této smlouvě ostře ohradil tehdejší prezident Václav Klaus, který požadoval do smlouvy zanést výjimku zaručující neprolomení Benešových dekretů. Tato výjimka byla České republice udělena formou dodatku a Václav Klaus smlouvu ratifikoval koncem roku 2009. Tato smlouva mimo jiné definuje sdílené pravomoci členských států v otázkách migrační a azylové spolupráce.

Během období, kdy Lisabonská smlouva čekala na svoji ratifikaci, bylo nutné přijmout další smlouvu, která by podrobněji řešila přistěhovaleckou a azylovou politiku Evropské unie v duchu vzájemné odpovědnosti a solidarity mezi členskými státy a v duchu nového partnerství se zeměmi mimo Evropskou unii. Touto smlouvou se v roce 2008 stal Evropský pakt o přistěhovalectví a azylu, který si kladl za cíl následující:

- *„upravit legální přistěhovalectví s ohledem na priority, potřeby a absorpční schopnosti dané každým členským státem a podporovat začlenění;*
- *bojovat proti nedovolenému přistěhovalectví a zajistit dobrovolný návrat neoprávněně pobývajících cizinců do jejich země původu nebo do země tranzitu;*
- *posílit účinnost hraničních kontrol;*
- *budovat evropský rámec azylu;*

- *vytvořit globální partnerství se zeměmi mimo Evropskou unii s cílem podporovat součinnosti mezi migrací a rozvojem.*²⁹

Tento pakt se stal důležitým předpisem v oblasti migrační politiky jednotlivých členských zemí Evropské unie. Zaměřuje se svoji působností nejen na nutnost ochrany vnějších hranic, boj s nelegální migrací a způsoby navrácení migrantů zpět do zemí původu, ale také klade důraz na rovnost v přístupu a zacházení se žadateli o azyl a o omezení úmrtí migrantů směřujících do Evropy zejména přes Středozemní moře. Cílem Evropské unie je tedy rozvoj společné azylové politiky a doplňkové a dočasné ochrany, které jsou poskytovány každému příslušníku třetí země, kteří tuto mezinárodní ochranu potřebují, zároveň jim je udělen přiměřený status a je zajištěno dodržování zásady jejich nenavrácení. Tato politika musí být v souladu se Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951.

4.2.1 Readmisní smlouvy

Readmisní smlouvy jsou jedním z nástrojů migrační politiky Evropské unie a jsou uzavírány mezi zainteresovanými státy a upravují vzájemné předávání občanů jednoho státu, kteří neoprávněně vstoupili nebo neoprávněně pobývají na území státu druhého, do země jejich původu. Navíc k tomuto uvedenému ještě většina readmisních smluv umožňuje zároveň i předávání nelegálně pobývajících občanů třetích států. To jsou občané takového státu, který se smlouvy neúčastní. Po splnění podmínky, že například osoba vstoupila z území dožádaného státu na území státu žádajícího. Tyto smlouvy mohou značně usnadnit řešení nelegální migrace mnoha státům, a proto jim Evropská unie v rámci společné migrační politiky věnuje zvýšenou pozornost. Haagský program tyto readmisní smlouvy výslovně připomíná jako nástroj řešení problému nelegální migrace. Nejaktuálněji se o readmisních smlouvách pojednává ve Stockholmském programu, kde je

---

²⁹ Eur-lex. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/european-pact-on-immigration-and-asylum.html>. [citováno 2024-01-08].

uvedeno: „*Účinná a udržitelná návratová politika je zásadním prvkem dobře řízeného režimu migrace uvnitř Unie.*“³⁰ Ten nabádá jednotlivé státy k uzavírání nových readmisních smluv a klade důraz na nutnost pravidelného hodnocení jejich efektivity, aby mohlo docházet k obnovení společné strategie Evropské unie se státy, se kterými vzájemná spolupráce v této oblasti nefunguje.

Uzavírání readmisních smluv přináší třetím zemím některé výhody, jako je například zjednodušení vízového styku s členskými státy Evropské unie. Podmínkou je uznání povinnosti přijmout zpět své státní příslušníky, kteří pobývali neoprávněně na území státu Evropské unie.

Readmisní smlouvy se staly efektivním nástrojem pro navrácení těchto osob a zjednodušila se tak diplomatická řešení cestou jednání s jednotlivými zastupitelskými úřady třetích zemí a vznikla jasná a závazná pravidla. Česká republika hojně využívá těchto smluv k předávání neoprávněně pobývajících cizinců do zemí původu a samostatně uzavírá tyto smlouvy s jednotlivými státy.

4.3 Správa a ochrana vnějších hranic

Jak již bylo uvedeno výše, politiku Evropské unie v oblasti správy hranic bylo nutno přizpůsobit zásadním změnám, z nichž tou největší byl příchod obrovského počtu uprchlíků a nelegálních migrantů. Během migrační vlny roku 2015 se projevila celá řada nedostatků v oblasti správy vnějších hranic a i v následujících letech vyvolala nebývalá migrace, pandemie COVID-19 a zvýšené obavy v oblasti bezpečnosti novou vlnu opatření ochrany vnějších hranic Evropské unie, což se projevilo také na jejích vnitřních hranicích. Základním legislativním podkladem v této otázce se stala Smlouva o Evropské unii, a to konkrétně článek 3 odstavec 2, kde je stanovena nutnost zavést vhodná opatření týkající se ochrany vnějších hranic s cílem stanovit společné normy pro provádění kontrol na vnějších hranicích a postupně zavést integrovaný systém jejich správy.

---

³⁰ Migraceonline. Online. Dostupné z: https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/readmisni-smlouvy-a-jejich-pouziti-v-ceske-republice#_ftn4. [citováno 2024-03-05].

Na území Evropské unie a do členských států Rady Evropy lze vstoupit několika způsoby a to zejména letecky, po souši nebo po moři, přičemž například operace ostrahy hranic probíhající na moři musí respektovat nejen lidská práva a právo uprchlické, ale zároveň musí být také v souladu s mezinárodním mořským právem, kdy aktivity na volném moři se řídí Úmluvou Organizace spojených národů o mořském právu, stejně tak i Mezinárodní úmluvou o bezpečnosti lidského života na moři a zároveň i Úmluvou o službě pátrání a záchrany. Zde jsou obsaženy nástroje a povinnost pro poskytnutí pomoci a záchrany na moři osob v nouzi. Kapitán lodi je navíc povinen tyto na moři zachráněné nebo zastavené osoby přepravit na bezpečné místo. Toto je značně kontroverzní otázka, protože kde se takové místo nachází?

Současné schengenské acquis, které vnější hranice upravuje a vychází z původního acquis přijaté Amsterodamské smlouvy je možné rozdělit do asi pěti oblastí.

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/399, Schengenský hraniční kodex

V tomto kodexu jsou stanovena pravidla pro překračování vnějších hranic

a podmínky upravující přechodné zavedení hraničních kontrol na vnitřních hranicích a povinnost provádění systematických kontrol všech osob, které vnější hranice překračují na vstupu či výstupu, ať už se jedná o hranice vzdušné, námořní nebo pozemní.

2. Schengenský informační systém (SIS)

Jedná se o databázi určenou pro sdílení informací důležitých pro podporu a zajišťování mezinárodní bezpečnosti v schengenském prostoru z důvodu absence kontrol na vnitřních hranicích. Přístup do této databáze mají oprávněné úřady všech členských států Evropské unie pro nahlížení či ověřování záznamů o neznámých podezřelých nebo hledaných osobách, preventivní záznamy o

dětech, kterým hrozí únos ze strany jejich rodičů, záznamy za účelem navracení a rozhodnutí o navracení, která byla vydána neoprávněně pobývajícím státním příslušníkům třetích zemí, záznamy o pohřešovaných nebo hledaných osobách nebo věcech atd.

Systém funguje na třech samostatných právních nástrojích a to v oblasti policejní justiční spolupráce v trestních věcech, v oblasti hraničních kontrol a v oblasti navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

3. Fond pro vnitřní bezpečnost

Vnější hranice se nenachází ve všech členských státech, a proto jsou některé státy zatížené přeshraničními toky více než jiné. Z tohoto důvodu Evropská unie přiděluje prostředky těmto zatíženým státům jako kompenzaci vzniklých nákladů s cílem zvýšení míry bezpečnosti v rámci celé Evropské unie. „*Tento mechanismus pro sdílení finanční zátěže byl zřízen s finanční podporou ve výši 3,8 miliard EUR na sedmileté období 2014–2020.*“³¹

4. Systém vstupu/výstupu (Entry-Exit System)

Systém vstupu/výstupu je informační systém, který dosud u nás není plně funkční a jeho myšlenkou je zrychlení hraniční kontroly státních příslušníků třetích zemí cestujících do Evropské unie, který by měl nahradit manuální razítkování pasů na hranicích elektronickým záznamem v databázi.

Systém by měl automaticky spočítat délku povoleného pobytu každého cestujícího a identifikovat osoby, které povolenou délku pobytu překračují. Zároveň bude v databázi uložen záznam údajů každého z cestujících a jeho

---

³¹ Evropský parlament, *Správa vnějších hranic*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/153/sprava-vnejsich-hranic>. [citováno 2024-01-08].

jméno, typ cestovního dokladu, otisky prstů, zobrazení obličeje a datum a místo vstupu a výstupu při překročení vnějších hranic schengenského prostoru.

5. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)

Frontex si v rámci otázky tranzitní nelegální migrace zaslouží podrobnější rozbor, neboť jeho úloha v ochraně vnějších hranic a bezpečnosti členských států Evropské unie jakož i boj proti nelegální a tranzitní nelegální migraci, jsou naprosto klíčové.

5 Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)

Evropská pobřežní a pohraniční stráž vznikla Nařízením Rady ES č. 2007/2004

pod názvem Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie, která se vžila do podvědomí pod názvem Frontex, což vychází z francouzského termínu Frontières extérieures, neboli vnější hranice.

V anglickém jazyce zní název agentury European Border and Coast Guard Agency a proto se můžeme často setkat i se zkratkou EBCGA.

Aktuální nařízením je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 o Evropské pohraniční a pobřežní strážci.

Sídlem Frontexu se stala polská Varšava a jeho hlavní náplň činí kromě poskytování technické podpory a harmonizace hraničních kontrol hlavně boj s nelegální migrací, obchodu s lidmi, infiltrací teroristů a zprostředkování spolupráce pohraničních orgánů jednotlivých států.

Úkoly EBCGA jsou zejména monitoring vnější hranice Evropské unie se snahou identifikovat a řešit jakékoli potenciální bezpečnostní hrozby na těchto hranicích.

Hraniční kontroly jsou stěžejními body Frontexu a také kritériem kvality výkonu ochrany hranic pro běžné cestující. Smyslem hraniční kontroly je, aby všichni cestující překročili hranice a vstoupili na území členských států legálně, s požadovanými dokumenty a zároveň nebyli hrozbou pro veřejný pořádek a bezpečnost. Rozsah činností Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž byl zvětšen v průběhu migrační krize v roce 2015 s cílem zahrnout do nich i větší úlohu při navracení migrantů do země jejich původu a posílenou podporu členských států v oblasti řízení migrace, boje proti přeshraničnímu zločinu a pátracích a záchranných operacích.

Další rozšíření pravomocí Frontexu přišlo koncem roku 2019 s cílem provádět účinnější navracení migrantů do zemí původu a lepší spolupráci s třetími zeměmi, včetně zemí, které nejsou bezprostředními sousedy Evropské unie.

„Současná kapacita Frontexu je okolo 6 000 příslušníků a do roku 2027 je v plánu tento počet zvýšit až na 10 000 příslušníků.“³²

Agentura sama nevlastní potřebný lidský ani technický potenciál k pokrytí potřeb společných operací, ale podporu jí poskytují členské státy na základě každoročních bilaterálních ujednání, kdy členské státy navrhnou stavy, které mohou poskytnout vždy.

Lidské zdroje a technické vybavení agentury lze dle Nařízení Frontex využít jak ke společným operacím, pilotním projektům, tak i při akcích rychlé intervence. V Nařízení Frontex v článku 3b, odstavci 7 je uvedeno, že agentura informuje Evropský parlament na každoroční bázi o počtu členů jednotek evropské pohraniční stráže, které se každý členský stát zavazuje agentuře poskytnout.

V posledních letech a to hlavně od vypuknutí uprchlické krize v roce 2015, došlo k velkým ztrátám na životech uprchlíků, kteří se snažili dostat do Evropy přes Středozemní moře. Od roku 2014 se uvádí údaj 29 tisíc zahynulých migrantů.

---

³² Evropský parlament, *Témata, Unijní pohraniční stráž bude mít 10 tisíc příslušníků*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20190404STO35073/unijni-pohranicni-straz-bude-mit-10-tisic-prislusniku>. [citováno 2024-01-08].

Obr. č. 1, Zdroj: Evropský parlament

Proto Frontex působí i na poli prevence, která je sice nepřímým, ale oceňovaným důsledkem této agentury. Jde zejména o důsledek společných operací, kdy se posilují hlídky na hranicích a potenciální migranti tak podstupují větší riziko dopadení a následnému navrácení. Zároveň agentura při výkonu své činnosti napomáhá rozkrývat sítě organizátorů a převaděčů, což také vede v důsledku ke snížení počtu migrantů mířících do společného prostoru.

6 Vnitřní hranice Evropské unie a Česká republika

„Česká republika je vnitrozemským středoevropským státem. Všechny pozemní, vodní a říční hranice jsou nyní vnitřními hranicemi. Celková délka státních hranic je 2326 km, podle úseků s jednotlivými sousedními státy je následující – Spolková republika Německo 819 km, Polská republika 796 km, Slovenská republika 252 km, Rakouská republika 460 km.“³³ Sousedí tedy pouze

³³ SMETANA Miloslav, a kolektiv autorů. *Činnost cizinecké policie II.*, Policejní akademie České republiky v Praze, 2023, 240 s. ISBN 978-80-7251-547-9. s. 105.

se zeměmi, které jsou všechny členy Evropské unie a schengenského prostoru. Z tohoto důvodu má vnější schengenskou hranici pouze na určených mezinárodních letištích.

Na tomto místě je důležité si připomenout, že vnitřní hranici v schengenském prostoru může překročit kdokoli s libovolnou státní příslušností, aniž by byl kontrolován. Z toho vyplývá, že vnitrostátní orgány sice mohou na hranicích nebo v příhraničních oblastech provádět policejní kontroly, tyto kontroly ale musí být založené na obecných informacích a zkušenostech a nesmí se jednat o systematické pasové kontroly. Osoby, které vnitřní hranice překračují, jsou povinny mít u sebe určité cestovní dokumenty. Podoba těchto dokumentů se liší v závislosti na tom, zda se jedná o občany Evropské unie, rodinné příslušníky ze zemí mimo Evropskou unii nebo občany třetích zemí.

„Vnitřní schengenskou hranicí se rozumí společné pozemní hranice členských států schengenského prostoru, nikoli členských států Evropské unie, letiště, která se nacházejí na území členských států a jsou určena pro provozování leteckých spojení pouze mezi členskými státy, a v neposlední řadě i námořní přístavy určené pro pravidelnou trajektovou dopravu výlučně z území na území členských států, bez přerušení plavby v přístavech mimo toto území.

V případě České republiky tvoří vnitřní schengenskou hranici společné pozemní hranice se sousedními státy, včetně říčních a jezerních hranic, a letiště nacházející se na území České republiky, na kterých jsou provozovány lety mezi Českou republikou a ostatními členskými státy schengenského prostoru (tj. vnitrostátní letiště a mezinárodní letiště v případě uskutečňování letů, při nichž není překročena vnější schengenská hranice).“³⁴

6.1 Zavedení kontrol na vnitřních hranicích v letech 2022 – 2024

---

³⁴ Odbor azylové a migrační politiky MVČR. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [citováno 2024-02-08].

Na tomto místě je důležité zmínit, že ochranu státních hranic České republiky legislativně upravuje zákon č. 191/2016 Sb. o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů. Dočasné znovuzavedení vnitřních hranic upravuje Hlava IV. a v tomto konkrétním případě opatřením vlády § 11 tohoto zákona.

Země v schengenském prostoru mohou výjimečně zavést hraniční kontroly v případě, pokud existuje důvodná obava ze závažného ohrožení veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. Tyto kontroly lze zavést zpočátku na dobu až 30 dnů a musí o nich informovat ostatní země schengenského prostoru, Evropský parlament, Evropskou komisi a veřejnost.

Vláda České republiky se dne 26. září 2022 usnesla na realizaci opatření obecné povahy spočívající ve znovuzavedení kontrol na státních hranicích se Slovenskou republikou a to počínaje půlnocí ze středy 28. září 2022 na čtvrtek 29. září 2022. V celé délce státní hranice se Slovenskou republikou byly znovuzavedeny hraniční kontroly a to na 27 bývalých hraničních přechodech. Jednalo se o 17 přechodů silničních, 7 železničních a 3 říční. Na jiných místech nebylo možné státní hranice překračovat. Výjimka platila pro občany, kteří hospodařili jako zemědělci v bezprostřední blízkosti státních hranic a také pro lesníky, myslivce či rybáře při výkonu práce v bezprostředním příhraničí.

Policejní prezident genmjr. Martin Vondrášek se tehdy k této věci vyjádřil tak, že aplikaci znovuzavedení kontrol na vnitřní hranici v souladu s článkem 28 Schengenského hraničního kodexu vnímal jako krajní řešení situace, která nemělo příčiny na území České republiky, nicméně na příhraničí i vnitrozemí České republiky významně dopadalo. Toto tvrzení podpořil i tehdejší ředitel služby cizinecké policie brig. gen. Milan Majer, který uvedl některé statistické údaje Policie České republiky o počtu zajištěných nelegálních migrantů na území České republiky v roce 2022.

Zajištěno mělo být v tomto období 11 983 tranzitních nelegálních migrantů, což výrazně překročilo čísla z roku 2015, tedy vrcholu migrační krize v Evropě.

„Policii České republiky však neunikají ani samotní převaděči nelegálních migrantů, kterých se nám v tomto roce podařilo zadržet již 125, celkem jsme

zahájili trestní řízení v této souvislosti pro 140 skutků. Pro srovnání, v minulých letech šlo řádově o jednotky či nižší desítky případů ročně. „Hrozící ohrožení vnitřní bezpečnosti České republiky vyplývá zejména z činnosti organizovaných mezinárodních skupin převaděčů, kteří pochopitelně nechtějí být při páchání tohoto druhu trestné činnosti dopadeni a snahami o útěk často ohrožují nejen sebe, ale i nezúčastněnou veřejnost, což nemůžeme akceptovat“ doplnil policejní prezident.“³⁵

Státní hranice se Slovenskou republikou je dlouhá asi 252 km a tudíž bylo velmi těžké ne-li nemožné takto dlouhý úsek neprodyšně uzavřít. Navíc skupiny převaděčů v různých stádiích organizovanosti mezi sebou sdíleli informace, kudy je větší šance státní hranici nelegálně překročit a obejít tak zavedená opatření. Pozornost Policie České republiky byla kladena i na takzvané zelené hranice, kam se pozornost migrantů i jejich převaděčů zaměřila. Podle dostupných informací mělo být na jednu dvanáctihodinovou směnu zapojeno až 500 policistů a dalších 60 příslušníků Celní správy České republiky. Postupně se do opatření zapojila také Armáda České republiky, která díky svému technickému vybavení střežila zejména oblasti zelené hranice a to i v součinnostních hlídkách s Policií České republiky. Původní plán počítal se znovuzavedením kontroly vnitřní hranice pouze po dobu 10 dnů. Toto opatření bylo však postupně několikrát prodlužováno a to až do 4. února 2023, kdy byly kontroly na hranicích zrušeny. Ohlasy dotčené veřejnosti, která byla znovuzavedením kontroly na hranicích omezena, byly vesměs pozitivní.

Výsledkem tohoto opatření bylo zajiště zpomalení tranzitní nelegální migrace, která proudí přes Českou republiku směrem na západ. Toto tvrzení vyplývá z informací registračních center pro nelegální migranty, která byla zřízena v Břeclavi a Holešově. Naprostá většina nelegálních migrantů převážně syrské národnosti nevyužila práva požádat v České republice o azyl. Tohoto

---

³⁵ Policie České republiky, *Informační servis, Znovuzavedení kontrol na státní hranici*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/znovuzavedeni-kontrol-na-statni-hranici.aspx>. [citováno 2024-02-08].

práva chtěli nelegální migranti využít až po příchodu do cílových destinací některé země západní Evropy, převážně Německa.

Na podzim roku 2023 se situace v Evropě opakovala, v důsledku čehož opět došlo k rapidnímu nárůstu tranzitní nelegální migrace směřující přes území České republiky dál směrem na západ. Vláda České republiky opětovně přikročila k dočasnému znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích v souvislosti s tímto nárůstem nelegální migrace. Policejní kontroly probíhaly od 4. října 2023 od 0:00 hodin do 2. února 2024, kdy došlo k jejich ukončení.

Tentokrát se oproti rokům minulým jednalo více o kontroly namátkové, které měly za cíl co nejméně zpomalit přeshraniční pohyb a zároveň byla vytypována podezřelá vozidla či osoby, které byly vyzvány, aby se podrobili hraniční kontrole.

Největší důraz tak byl kladen na efektivní boj proti skupinám převaděčů, kteří svoji činnost samozřejmě neukončili. Některé výsledky hraničních kontrol jsou uvedeny v přílohách.

„Od počátku znovuzavedení opatření na hranicích se Slovenskou republikou do konce tohoto opatření jsme zkontrolovali přes 400 tisíc osob a přes 164 tisíc vozidel. Zajistili jsme celkem 276 osob při nelegální migraci, zejména Syřanů. Řešili jsme 18 případů převaděčství. Převaděčům kriminalisté sdělili podezření či obvinění z trestného činu organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice. Zajištění migranti byli vráceni zpět na Slovensko.“³⁶

Toto byl oficiální výsledek znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích mezi Českou a Slovenskou republikou, které bylo ukončeno dne 02. února 2024.

Praktická část

Následující kapitoly obsahují informace, které vychází z osobních a tedy naprosto subjektivních zkušeností autora a jím dotázaných respondentů a nejedná se tedy o informace objektivní nebo oficiálně předkládané a cílem této kapitoly není tyto názory čtenáři vnutit či vsugerovat a z toho důvodu je zde zvýšen apel

---

³⁶ Policie České republiky, *Článek, Kontroly na hranicích*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kontroly-na-hranicich.aspx>. [citováno 2024-02-08].

na vlastní názorový systém a přijímání uvedených faktů pouze v rámci informativního charakteru.

7 Vlastní zkušenosti s tranzitní nelegální migrací

V rámci organizační struktury Policie České republiky jsem pod Krajským ředitelstvím hlavního města Prahy zařazen na Odboru cizinecké policie na Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort na pozici pátrání. Do výkonu služby v rámci ostrahy česko – slovenských hranic jsem byl v letech 2022 – 2024 velen celkem 5 krát a to na 4 různé pozemní hraniční přechody včetně dvou přechodů železničních. Kromě toho jsem měl také možnost se podílet na střežení zelené hranice a to i v součinnosti s příslušníky Armády České republiky a příslušníky Celní správy České republiky.

Každý turnus, na který jsem nastoupil, sestával ze čtyř dvanáctihodinových směn, kdy pokaždé začínal dvěma směnami denními a potom následovaly dvě směny noční. V letech 2022 – 2023 jsem byl vysílán do kraje Jihomoravského, Zlínského i Moravskoslezského a byl jsem tak schopen si udělat poměrně obsáhlý obrázek toho, co ostraha státní hranice obnáší. Ostraha hranic byla velmi zábavná a naplněná pocitem užitečnosti. Jedinou, leč velmi podstatnou vadou byla vzdálenost mezi Prahou a státní hranicí a vzdálenosti mezi jednotlivými ubytovnami a místy výkonu služby u státní hranice. Oboje vyžadovalo dlouhé dojíždění a soustředění, které jsem ve většině případů realizoval jako držitel oprávnění skupiny D – tedy řidič mikrobusu. Vystřídal jsem postupně hraniční přechody Stará cesta, Horní Lideč, Lanžhot, Návsí a Mosty u Jablůnkova a zelenou hranici v okolí Starého Hrozenkova a Mostů u Jablůnkova.

Vzhledem ke členitosti a odlehlosti místního terénu se v okolních lesích nacházelo mnoho převaděčských stezek, kudy tranzitující migranti překračovali nelegálně státní hranici. Běžná praxe převaděčů byla ta, že převaděč vysadil tranzitující nelegální migranty z vozidla v blízkosti státní hranice na slovenské straně, kdy následně tyto hranice překročil sám ve vozidle, zatímco migranti v péči

jiného převaděče přešli opodál střeženého hraničního přechodu přes zelenou hranici a na území České republiky je opětovně naložil do vozidla a pokračovali v jízdě přes naše území do svých cílových destinací, ve většině případů Německa.

Vlastní službou jsem přispěl k zachycení několika desítek tímto způsobem se pohybujících migrantů, kteří pocházeli téměř výhradně všichni ze Sýrie. Tito migranti byli krátkou readmisí navraceni zpátky na Slovenskou stranu. Vzhledem k tomu, že se kontroly hranic účastnili i příslušníci Oddělení dokladů a specializovaných činností, měli jsme při střežení zelené hranice k dispozici kompletně vybavený schengen bus a další moderní vybavení v podobě dalekohledů a noktovizorů pro noční vidění. Lustrace osob a vozidel byly prováděny pomocí mobilní bezpečné platformy. Mezi další pomůcky, které byly při střežení hranic k dispozici, patřily silné stacionární reflektory, které osvětlovaly v nočních hodinách prostor stanovišť a také osobní svítilny pro mobilní použití. Dopravní kužely, zastavovací terčíky a reflexní prvky oblečení byly samozřejmostí. Důležitou roli sehrál vozový park a dostupnost služebních dopravních prostředků s náhonem všech kol, které se dokázaly vypořádat s nepříznivým terénem mimo zpevněné komunikace.

Převaděčské stezky byly na místech, kudy šli migranti samostatně bez převaděčů, značeny různými způsoby. Od ulámaných větví a různých směrových šipek z nich vyskládaných, přes odhozené lahve pet, jejichž hrdla ukazovala požadovaným směrem, až po jakoby náhodně poházené kusy oblečení, jejichž rukávy a nohavice ukazovaly taktéž požadovaným směrem. Žádní nelegální migranti, se kterými jsem se kdy setkal, neměli v úmyslu setrvat v České republice a všichni chtěli naším územím co nejrychleji projet nebo projít a dostat se do cílového Německa nebo dál. Jednalo se výhradně o muže ve věku mezi 15 a 50 lety. Všichni byli vesměs draze oblečení, s malými batohy, kde nesli zejména poslední modely moderních mobilních telefonů, nabíjecích stanic a adaptérů pro nabíjení. Dále základní potraviny v podobě sladkostí a energetických tyčinek, pet lahve s vodou a někteří si nesli také základní kosmetiku v podobě kartáčku a pasty na zuby, sprchového gelu a voňavky od některé prémiové, světové renomované firmy.

Migranti s sebou nikdy nenesli žádné přikrývky nebo spacáky, což nám přišlo podezřelé a bylo nám vysvětleno, že vzhledem k činnosti neziskových a nevládních organizací, které migrantům tyto věci po cestě kromě dalšího vybavení v hojné míře poskytují, nemají potřebu je nosit s sebou a zanechávají je tam, kde je naposledy použili. To dalo vysvětlení pro hromady odpadků a spacáků na místech, kde migranti přenocovali a odházené odpadky všude, kudy prošli. Vzhledem k tomu, že většina z nich nebyla gramotná a neměla ani základní návyky osobní hygieny nebo ochrany přírody, které průměrný Evropan má vštípené poměrně dobře již od dětství, nebylo se ani čemu divit.

Na pohyb podezřelých osob velmi často upozorňovali místní občané a lidé, kteří v oblasti pouze projížděli a v naprosté většině vyjadřovali podporu a souhlas s uzavřením hranic a nasazením složek státu pro potírání tranzitní nelegální migrace.

Mnoho místních obyvatel si mě a kolegům stěžovalo na neomluvitelné chování migrantů, kteří jim vyplenili zahrady a vinohrady s úrodou ovoce a dále vedly stížnosti na stav lesů, kterými migranti procházeli. Toto naposledy zmíněné jsem mohl vidět na vlastní oči a byl to opravdu otřesný pohled pro člověka, který pečlivě a poctivě třídí odpad, na procházky si bere vždy tašku, aby do ní mohl sbírat odpadky, na které narazí u cesty a který má přirozený respekt k lesu a životnímu prostředí.

Služba na zelené hranici na mě hluboce zapůsobila, protože tam byla nejvíce vidět bezohlednost a barbarství těchto lidí a o to více vzbuzovala pocit, že takoví lidé opravdu v Evropě nejsou potřeba. Kdo nemá respekt k zemi, lesu a životnímu prostředí, ten ho nemá ani k lidem a ani sám k sobě. Služba na vlakových nádražích byla o poznání klidnější a tam se během mé služby podařilo zachytit pouze asi sedm tranzitních nelegálních migrantů, kteří se snažili schovat na záchodcích, ale sami spolucestující jejich přítomnost nahlásili. Co se týče služby na silničních hraničních přechodech, tak tam jsem napomohl odhalení několika desítek tranzitních nelegálních migrantů a to výhradně jako posádky osobních automobilů a dodávek a kolegové objevili i nezvané pasažéry nákladních automobilů a kamionů ukrytých v jejich podvozku.

Situace v pohraničí a na okrajových částech naší vlasti byla mnohem vážnější, než jak jí bylo možné vnímat ve vnitrozemí naší země anebo v Praze a je nutno podotknout, že ani Praze se tato vlna tranzitní nelegální migrace nevyhnula, neboť na hlavním nádraží a v jeho těsné blízkosti se velmi často skupiny tranzitních nelegálních migrantů objevily a čekaly převážně na nejbližší vlakový spoj do Německa. Velmi často přivolali policii sami cestující, kteří si nápadně zapáchajících migrantů nemohli nevšimnout. Většina těchto migrantů u sebe neměla doklady totožnosti ale pouze takové dokumenty, které s nimi vyplnila policie v některé předchozí zemi a velmi často se také jednalo pouze o papírové kartičky ze srbských či řeckých táborů pro uprchlíky a také o dokumenty, které migranti obdrželi v sousedním Slovensku. Totožnost těchto lidí bylo jen velmi těžké ověřit.

8 Výsledky dotazníků a návrhy vlastního řešení

Pro vytvoření co možná nejreprezentativnějšího vzorku respondentů a následnou analýzu výsledků vlastního bádání jsem oslovil přísně vybraný okruh kolegů, přátel, rodinných příslušníků a známých, jejichž celkový počet činil rovných sto jedinců. Snahou bylo dotazník rozeslat nejen mezi policisty, kteří mohou vzhledem ke svým profesním zkušenostem odpovídat na některé dotazy zkresleně, ale i mezi běžnou populaci různých profesí a oslovil jsem i skupinu rekreačních uživatelů lehkých drog, aby výsledek byl pokud možno nejobjektivnější. Z této stovky dotázaných se celých šedesát procent rozhodlo mého výzkumu účastnit, a proto výsledky vlastního bádání vychází z názorů šedesáti plnoletých občanů České republiky s věkovým průměrem od 18 do 74 let. Páteř dotazníku tvořilo dvacet uzavřených otázek týkajících se tranzitní nelegální migrace a následně dvacet vybraných jednotlivců odpovídalo na pět otázek otevřených, a to formou přímého rozhovoru. K dispozici pro potřeby této práce jsem tedy nasbíral celkem 220 odpovědí.

Otázky v dotazníku a jejich výsledky byly následující:

1. Setkal (a) jste se někdy s pojmem tranzitní nelegální migrace?
ANO – 54, NE - 6
2. Je pro vás tranzitní nelegální migrace téma, nad kterým se zamýšlíte nebo o něm hovoříte s přáteli či kolegy?
ANO – 42, NE - 18
3. Je podle vás tranzitní nelegální migrace téma, o kterém by se mělo více hovořit a věnovat mu větší publicitu?
ANO – 50, NE - 10
4. Představuje dle vás tranzitní nelegální migrace bezpečnostní riziko pro Českou republiku a EU?
ANO – 54, NE - 6
5. Souhlasíte s tím, aby se na našem území a území EU pohybovaly osoby bez patřičných oprávnění?
ANO – 3, NE - 57
6. Souhlasíte s tím, že každý má právo si svobodně vybrat místo, kde bude žít a kde se pohybuje, a to i bez patřičných oprávnění?
ANO – 5, NE - 55
7. Věříte tvrzení, že nelegální migrace přináší evropským zemím kulturní a jiné obohacení?
ANO – 2, NE - 58
8. Dokážete si představit život v multikulturní společnosti, kde každý mluví jiným jazykem, vyznává jiné náboženství a má odlišné kulturní, mravní, morální, hygienické a ekologické zvyklosti?
ANO – 10, NE - 50
9. Setkal (a) jste se někdy osobně s nelegálními migranty?
ANO – 35, NE - 23
10. Je podle vás příliv nelegálních migrantů do Evropy žádoucí pro její demografický a ekonomický rozvoj?
ANO – 4, NE - 56
11. Myslíte si, že každý nelegální migrant, který se pohybuje na našem území je lékař, inženýr nebo doktor přírodních věd?

ANO – 1, NE - 59

12. Co je podle vás nejčastější motivace pro nelegální migranty, kteří přicházejí do EU?

Možnost získat vysoké sociální dávky a jistoty – 46

Vidina vyšších výdělků za provedení stejné práce – 29

Útěk před konfliktem nebo politickým pronásledováním – 25

Šíření náboženské nebo jiné ideologie – 24

Frustrace z politického či ekonomického vývoje ve vlastní zemi - 16

13. Myslíte si, že Evropská unie dělá maximum pro minimalizaci tranzitní nelegální migrace?

ANO – 2, NE - 56

14. Je dle vašeho názoru důležité vést dialog na úrovni EU se zeměmi, ze kterých proudí do Evropy největší počty migrantů a tyto země ekonomicky a politicky podporovat?

ANO – 34, NE - 24

15. Je dle vás třeba posílit ochranu vnějších hranic EU a to i zvýšenou účastí příslušníků z ČR?

ANO – 49, NE - 9

16. Je dle vás nutné věnovat zvýšenou pozornost ochraně vnitřních hranic ČR?

ANO – 50, NE - 9

17. Je podle vás žádoucí zpřísnit tresty pro převaděče, kteří od migrantů inkasují peníze nebo jiné výhody?

ANO – 55, NE - 3

18. Byli byste sami ochotní se podílet na zlepšení migrační krize, pokud by tato možnost byla?

ANO – 35, NE – 6, NEVÍM – 19, OSOBNĚ – 14, FINANČNĚ - 6

19. Myslíte si, že Česká republika je pouze tranzitní země a migrační vlny se jí netýkají?

ANO – 12, NE - 46

20. Moje vlastní řešení tranzitní nelegální migrace je následující:

- Omezit sociální výhody pro nepracující cizince – 46
- Zjednodušit vyhošťování nelegálních cizinců do zemí původu – 44
- Zpřísnit azylovou politiku a kritéria pro udělování mezinárodní ochrany – 38
- Zpřísnit bezpečnostní prověrku žadatelů - 35
- Zlepšit spolupráci s cílovými zeměmi nelegální migrace – 20
- Šířit osvětu v zemích původu migrantů – 13

Analýzou výsledků dotazníku je možné dospět k závěru, že naprostá většina respondentů bere otázku tranzitní nelegální migrace velmi vážně, protože pouze 6 respondentů se s termínem tranzitní nelegální migrace nikdy nesešlo, pouhých 18 respondentů o tomto tématu nehovoří se svými přáteli a pouhých 10 respondentů si nemyslí, že je potřeba toto téma vnášet do popředí veřejného zájmu. Naopak 54 respondentů vnímá tranzitní nelegální migraci jako bezpečnostní riziko a pouze 3 respondenti nevidí problém ve volném pohybu neoprávněných osob. 5 respondentů hlasovalo pro právo na výběr místa k životu a svobodný pohyb i bez patřičných oprávnění. 58 respondentů si nemyslí, že tranzitní nelegální migrace jakkoliv obohacuje tranzitní země a 50 respondentů si neumí představit život v multikulturní společnosti. 23 respondentů se s nelegálními migranty nikdy osobně nesešlo a pouze 4 si myslí, že jejich příliv je žádoucí. 59 dotázaných si nemyslí, že do Evropy směřují jen vysoce kvalifikovaní odborníci a 46 se domnívá, že hlavním cílem migrantů jsou sociální dávky. Pouze 2 dotázaní se domnívají, že Evropská unie dělá maximum pro zabránění tranzitní nelegální migraci a 34 se domnívá, že je přínosné vést rozhovory se zeměmi původu migrantů. 49 respondentů cítí potřebu posílit ostrahu vnějších hranic Evropské unie a celých 50 by si dokázala představit i posílení ostrahu našich státních hranic. 55 dotázaných by zpřísnilo tresty pro převaděče a 35 respondentů by bylo dokonce ochotno samo přispět k potlačení tranzitní nelegální migrace. 46 dotazovaných si nemyslí, že se nás migrační vlny netýkají.

Zavedená opatření v rámci znovuzavedení kontroly státních hranic se ve výsledku jevila jako nedostatečně účinná zejména proto, že nebylo v moci Policie

České republiky ani ostatních bezpečnostních složek, a to ani přes veškerou snahu uhlídat efektivně celou státní hranici. Toho si byli převaděči samozřejmě velmi dobře vědomi a nebylo pro ně tedy těžké - zejména v nočních hodinách státní hranici překročit v místech mimo vyznačený hraniční přechod. Kontroly na vnitřních hranicích neřeší příčiny, ale pouze zmírňují důsledky tranzitní nelegální migrace. Pro celkové řešení migrační krize bych navrhoval podstatné zesílení ostrahy vnějších hranic Evropské unie i za pomoci vybudování a správy fyzické bariéry, v podobě plotů a jejich ostrahy. Ano, je to jistě v určitém ohledu krok zpět, protože ostnaté dráty si jistě udržují lidé vyššího středního věku v živé paměti. Na druhou stranu je to bohužel jedno z efektivních řešení a regulace masivní nelegální migrace. Celá Afrika a Blízký východ se do Evropy nevejde a není jistě v našem zájmu, aby se o to Evropa pokoušela. Pro vybudování fungující, prosperující společnosti, která ve většině evropských zemí funguje, bylo třeba přinést v průběhu času nemalých obětí a práce místních lidí. Jistě není z dlouhodobého hlediska udržitelné, aby v takto těžce vybudovaném systému mohlo fungovat velké množství lidí, kteří o společné budování prosperující Evropy nemají zájem a přichází na naše území pro hmotné a sociální výhody, které jsme si složitě a pracně vybudovali a přinesli při jejich tvorbě mnoho obětí. Jistě je na místě podotknout, že pro cizince, kteří sdílí podobné myšlenky a hodnoty a jsou ochotni pracovat a budovat společně lepší svět, je Evropa i nadále otevřená. Nikoliv však v takovém měřítku, v jakém sem nelegální migranti proudí. Případy nepokojů ve Francii, Beneluxu, Německu a Velké Británii nám ukazují, že integrace cizinců s odlišnými kulturními, náboženskými a životními zvyklostmi je velmi složitá a nebojím se použít výraz nemožná. Pokud nejsem ochoten přizpůsobit svůj žebříček hodnot místním zvyklostem, nemám zde co dělat a jistě by bylo vhodné, aby se velmi zjednodušila deportace a vyhošťování takových osob, jejichž názory a životní styl jsou s evropskými hodnotami neslučitelné. To ostatně potvrdil i vlastní výzkum, který jsem měl tu možnost provést. Filozofická otázka zní, zda svět, který zde po sobě zanecháme našim dětem je svět, do kterého bychom se chtěli sami narodit anebo zda můžeme něco udělat pro to, aby to tak bylo. Z pohledu České republiky se domnívám, že máme ještě šanci přílivu

nelegálních migrantů zabránit. Některé státy na západ od nás dle mého názoru tuto šanci již promarnily a bude velmi těžké se mírovou cestou domluvit na společném konsenzu. Největší obava jistě pramení z přílivu nekvalifikovaných lidí, kteří nemají zájem se integrovat řádně do společnosti a kteří v podstatě evropskou kulturu a její hodnoty přímo nenávidí. Z řad takových lidí se velmi často a snadno rekrutují extremistické skupiny, které nemají zábrany sáhnout po násilí. Takovou společnost jistě nechceme. V období mezi lety 2005 a 2014 jsem žil, navštěvoval a měl tím pádem možnost vidět na vlastní oči oblasti severní Francie, Německa, zemí Beneluxu a Spojeného království, kde migranti vytvořili vlastní ghetta, do kterých bylo opravdu nebezpečné nebo úplně nemožné vstoupit. Jeden příklad za všechny je stanová osada poblíž francouzského přístavního města Calais, kterému se přezdívá The Jungle (Džungle – pozn. aut.) V okolí této osady žili stovky a možná celé tisíce tranzitních nelegálních migrantů, kteří se snaží dostat do Spojeného království a využívají pro to jakoukoliv možnost, včetně násilných zátarasů kamionů, které směřují do Eurotunelu – vlakovou spojnici mezi Francií a Velkou Británií. Ani přítomnost armády a policie nedokáže tomuto jednání zabránit.

Hořící automobily a všemožné barikády, nenávistná hesla na plakátech a násilí agresivních migrantů a nepředstavitelný nepořádek v širokém okolí se zde staly standardem všedního dne. Toto je obraz multikulturní společnosti, který jsem viděl a rozhodně nemohu schvalovat. Ano samozřejmě se v každém národu, etniku a každé skupině lidí najdou jedinci, kteří jsou dobří a ochotní pracovat a integrovat se a není cílem házet všechny migranty do jednoho pytle. Ovšem právě proto je nutné maximalizovat úsilí pro to, aby se takoví jedinci segregovali a ostatní nekompromisně navracet do zemí původu.

Závěr

Do závěru a tedy do poslední kapitoly této práce jsem si kromě shrnutí celé snahy přinést čtenáři pokud možno co nejucelenější a nejobjektivnější údaje

ponechal i vlastní malé filosofické zamyšlení nad osudem Evropy v následujících letech a svoji prognózu do let příštích, pokud nastavený trend v rámci nelegální migrace bude i nadále pokračovat stejným tempem.

V průběhu sbírání podkladů pro tuto práci jsem přečetl mnoho knih, shlédl bezpočet videí na internetu a taktéž pročetl mnoho článků a oficiálních webových stránek klíčových institucí v rámci České republiky i Evropské unie a prostudoval velké množství souvisejících právních předpisů. Zároveň jsem vycházel ze zkušeností pracovních v rámci svého zařazení v cizinecké policii a také svých předchozích zkušeností životních, kdy jsem mezi lety 2004 až 2020 pobýval mimo Českou republiku a procestoval bezmála 40 zemí napříč několika kontinenty. V 5 zemích jsem žil a pracoval dlouhodobě, a proto si dovoluji považovat svůj názor za názor podložený zkušenostmi a vlastními prožitky. Vzhledem k tomu, že zkušenosti jsou ve většině případů nepřenosné, tak neočekávejme, že se přečtením této práce na čtenáře přenesou obraz podobného vidění světa. Každý člověk je jedinečný prototyp a vnímá svět naprosto odlišným a originálním způsobem. I z tohoto důvodu neberme žádné předkládané informace jako dogma, ale ponechme si tu výsadu s nimi pracovat na základě zařazení do vlastního hodnotového systému a jejich následné třídění skrze osobnostní filtry, na které dopadá světlo vždy odlišným způsobem a pod jiným úhlem a totožný obraz se tedy nemá šanci vytvořit dvakrát. Informace, které jsou předloženy v této práci, mají pouze upozornit čtenáře na problematiku migrace a tranzitní nelegální migrace a v ideálním případě vzbudit zájem se touto problematikou zabývat podrobněji. Práce předkládá čtenářům pouze malou špičku ledovce, jehož největší část se nachází pod hladinou vlastního bádání a zkoumání jednotlivých informací a souvislostí. Hlavním cílem nebylo pouze upozornit na problematiku tranzitní nelegální migrace v současnosti, ale naopak ji zasadit do širších historických souvislostí. Jisté je, že kdo nezná dobře minulost, nemůže odpovědně tvořit budoucnost.

Evropa se v posledních letech a zejména uplynulých dvou dekádách změnila od základu a takřka k nepoznání. K podobným změnám již došlo v Evropě zhruba před sto lety a těchto podobností si nelze nevšimnout. Na jedné

straně má zajisté na této současné změně zásadní vliv prudký rozvoj technologií a pohodlné infrastruktury a sociálních jistot, které jsou na svém vrcholu před tím, než začnou opět strmě padat.

Tento pocit sociální jistoty, snadné dostupnosti moderních technologií, pohodlné infrastruktury a relativního bezpečí je jistě velkým lákadlem pro mnoho migrantů, kteří ve svých zemích původu takové pohodlí a bezpečí nemají. Navíc se Evropa chová k vlastním občanům macešsky a připravuje nebývalé výhody pro příchozí cizince na úkor vlastního obyvatelstva a to se jednou jistě neblaze projeví.

Na straně druhé se v současnosti ve společnosti hojně rozšířilo užívání politické korektnosti, kdy názory a postoje jednotlivců, které vybočovaly od oficiálních názorů a postojů představitelů Evropy, se staly nekorektními. Bylo nemožné nenabýt dojmu, že meta, ke které Evropská unie rychlými kroky směřuje, je idea jednoho státu, jedné vlády, jedné měny, jednoho názoru. Tedy přesný opak vlastního motta Evropské unie, který již byl zmíněn v prvních kapitolách – jednotná v rozmanitosti. Lépe by současný vývoj Evropy charakterizovalo motto svázaná ve stejnorodosti. Na pozadí této politické korektnosti, která neumožňuje svobodně, otevřeně a veřejně vyslovit obavy z přílivu nelegálních migrantů (a ostatních ožehavých témat) a možnost aktivně se proti tomuto přílivu vymezit, vytváří paradoxně živnou půdu pro radikalizaci, sílící extremismus, rasismus a xenofobii napříč veškerými členskými státy. Pokud se tato nepsaná tabu rychle neprolomí a zastavení přílivu uprchlíků se nestane prioritním tématem, potom je velmi pravděpodobné, že situace vyeskaluje do konfliktu kultur a možná dokonce do války občanské nebo i další světové. Vývoj společnosti tomu velmi nasvědčuje a právě zkoumáním a porovnáváním historických událostí s vývojem současného dění lze snadno odhalit velké podobnosti s obdobím před vypuknutím druhé světové války a vzít si z historie potřebná poučení, aby se nemusela opakovat. Ano, masová nelegální migrace může skutečně stát u zrodu občanské nespokojenosti, neposlušnosti a z historie víme, že vždy stačila pouze malá záminka nebo metaforicky řečeno jiskra k tomu, aby zažehla sud s prachem. Je na nás, abychom se podobných chyb vyvarovali

a neuvrhli Evropu do dalšího krvavého konfliktu. I k takovému varování měla sloužit tato práce, a pokud by tento vzkaz měl doputovat byť k jedinému čtenáři, oslovit jej a přimět k zamyšlení, potom splnila svůj účel.

Seznam literatury

Monografie

HRABÁLEK, Martin. *Ochrana hranic EU a role agentury FRONTEX v ní*, Masarykova univerzita Brno, 2012, 159 s. ISBN 978-80-210-7804-7. s. 56 -57.

PITKANEN Pirkko, HAYAKAWA Tomoko, SCHMIDT Kerstin, AKSAKAL Mustafa, RAJAN Sebastian Irudaya (ed), *Temporary migration, transformation and development: evidence from Europe and Asia*. nakladatelství Routledge India, 2020, 298 s. ISBN 978-036-773-1427.

WENGER, Carole, ABULFOTUH, Dalia. *Rural Migration in the Near East and North Africa – Regional trends, Cairo: Food and agriculture organisation of the United Nations*. 2019, 69 s. ISBN 978-92-5-131492-0. s. 12.

SMETANA Miloslav, *Činnost cizinecké policie I.*, Policejní akademie České republiky v Praze, 2021, 186 s. ISBN 978-80-7251-526-4. s. 77.

PAVLŮ Ivan (ed) – ZÁPOTOCKÁ Marie, *Archeologie pravěkých Čech*, Svazek 3, Archeologický ústav AV ČR, 2007, 118 s. ISBN: 978-80-86124-71-1. s. 101 – 102.

MURRAY Douglas, *Podivná smrt Evropy*, 1. vydání 2018, nakladatelství Leda s r. o. 2017. 334 s. ISBN 978-80-7335-562-3. s. 27.

CHMELÍČKOVÁ Nataša, VOTOČKOVÁ Veronika, *Zákon o azylu – praktický komentář*, vydal: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016, ISBN: 978-80-7552-479-9.

ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní*

ochrana/azyl, státní občanství. Praha: Linde, 2012, 373 s. ISBN 978-80-7201-887-1. s. 15.

SMETANA Miloslav, kolektiv autorů. *Činnost cizinecké policie II.*, Policejní akademie České republiky v Praze, 2023, 240 s. ISBN 978-80-7251-547-9. s. 105.

ÚZ, Úplné znění č. 1385, *Listina základních práv a svobod*, 2020, Sagit as., 288 stran, ISBN: 978-80-7488-475-7

ÚZ, Úplné znění č.1444, *Cizinci, azyl*, vydal Sagit as., 2021, 352 stran, ISBN 978-80-7488-481-8

Zákonná úprava a IAŘ (interní akty řízení)

Zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

Webové stránky a elektronické zdroje

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Lidská migrace*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lidsk%C3%A1_migrace. [citováno 2024-02-02].

Odbor azylové a migrační politiky MVČR. Online. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d_ [citováno 2024-01-29].

ZUBOV Borisovič Andrej 2014, Masarykova Universita Brno, *přednáška*. Online. Dostupné z: <https://www.historieblog.cz/2020/10/na-co-cesti-historici-s-oblibou-zapominaji-1/>. [citováno 2024-01-29].

Přehled letišť a heliportů. Online. Dostupné z: https://aim.rlp.cz/ais_data/aip/data/valid/a1-3-3.pdf. [citováno 2024-01-30].

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Invaze_vojsk_Var%C5%A1avsk%C3%A9_smlouvy_do_%C4%8Ceskoslovenska. [citováno 2024-02-01].

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: *Evropská migrační krize 2015*. Online. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize_2015. [citováno 2024-02-01].

Europarl.europa.eu: *Migrační krize v Evropě*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78631/migracni-krize-v-evrope>. [citováno 2024-02-01].

Evropská rada, Rada Evropské unie: *Migrační a azylová politika EU, Příliv uprchlíků z Ukrajiny*. Online. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/refugee-inflow-from-ukraine/>. [citováno 2024-02-01].

Evropská unie, *Zásady, Členské státy, Historie, Motto EU*. Online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/eu-motto_cs. [citováno 2024-02-06].

Evropský parlament, *Fakta a čísla o Evropské unii, Přistěhovalecká politika*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/152/immigration-policy>. [citováno 2024-02-06].

Eur-lex. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:acquis>. [citováno 2024-02-08].

Eur-lex. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/european-pact-on-immigration-and-asylum.html>. [citováno 2024-02-08].

Migraceonline. Online. Dostupné z: https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/readmisni-smlouvy-a-jejich-pouziti-v-ceske-republice#_ftn4. [citováno 2024-03-05].

Evropský parlament, *Témata, Unijní pohraniční stráž bude mít 10 tisíc příslušníků*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20190404STO35073/unijni-pohranicni-straz-bude-mit-10-tisic-prislusniku>. Online. [citováno 2024-01-08].

Odbor azylové a migrační politiky MVČR. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [citováno 2024-02-08].

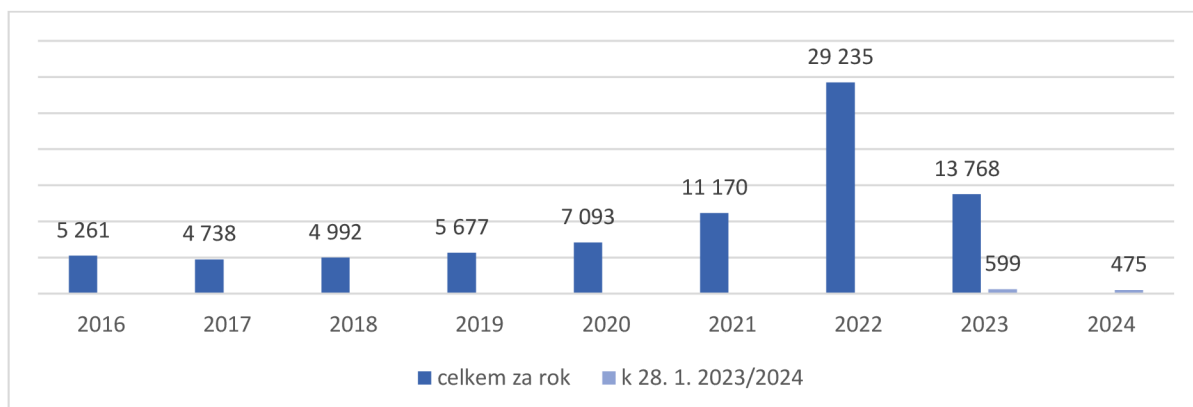
Policie České republiky, Informační servis, Znovuzavedení kontrol na státní hranici. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/znovuzavedeni-kontrol-na-statni-hranici.aspx>. [citováno 2024-02-08].

Policie České republiky, *Článek, Kontroly na hranicích*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kontroly-na-hranicich.aspx>. [citováno 2024-02-08].

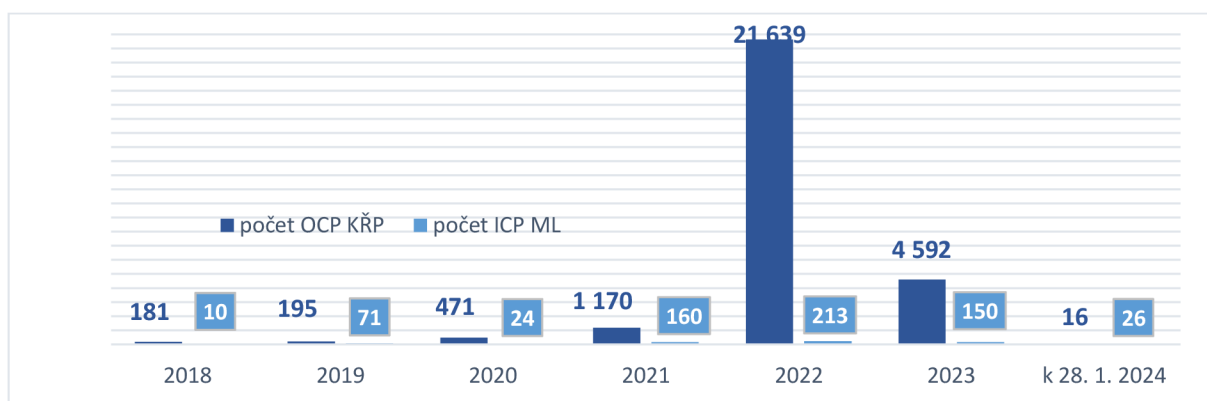
Seznam příloh

Příloha č. 1 – Vývoj nelegální migrace na území ČR v letech 2016 – 2024

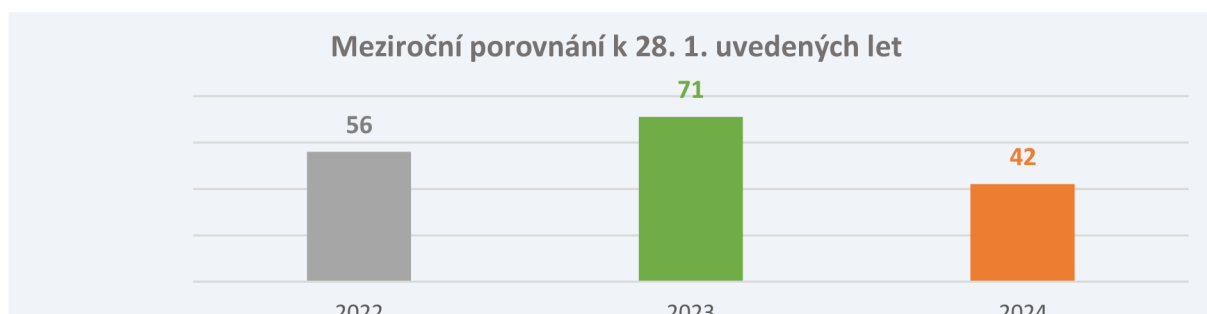
Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 2 - Tranzitní nelegální migrace – zastoupení útvarů

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

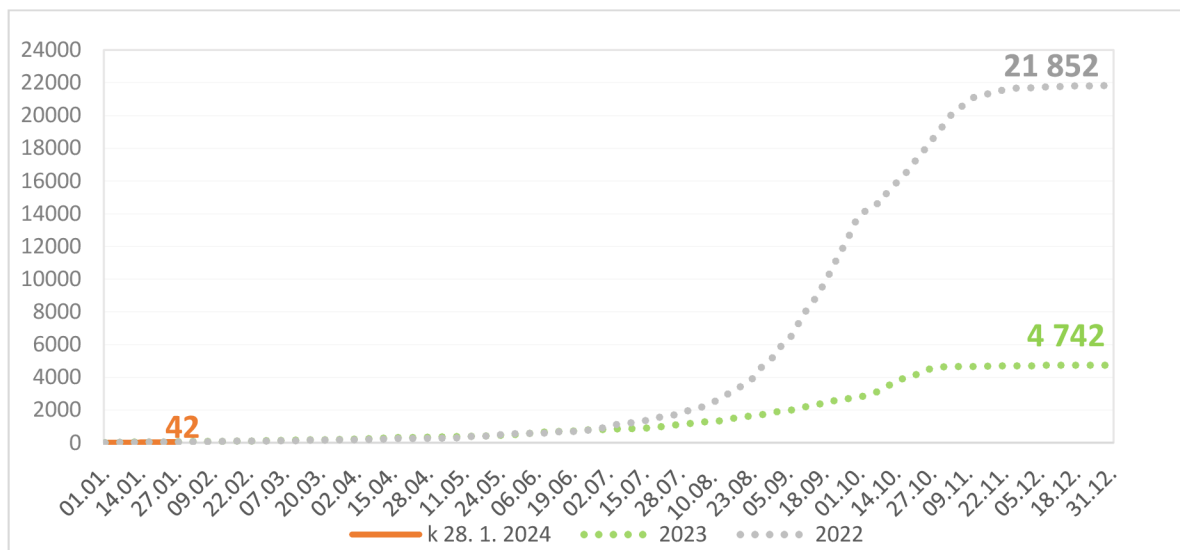
Příloha č. 3 - Porovnání tranzitní nelegální migrace v České republice v letech 2022 – 2024

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 4 – Vývoj počtu zajištěných migrantů v letech 2022 – 2024

Křivky tranzitní nelegální migrace na území ČR zobrazují kumulativně vývoj počtu zjištěných nelegálních migrantů.

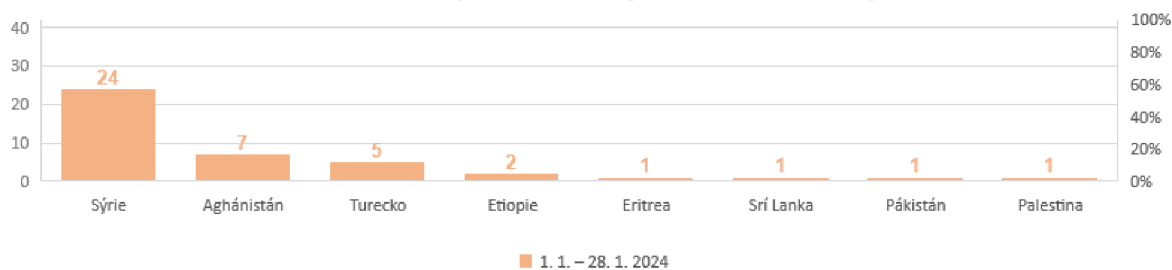

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 5 Tranzitní nelegální migrace – nejčastěji zjištěné státní příslušnosti cizinců

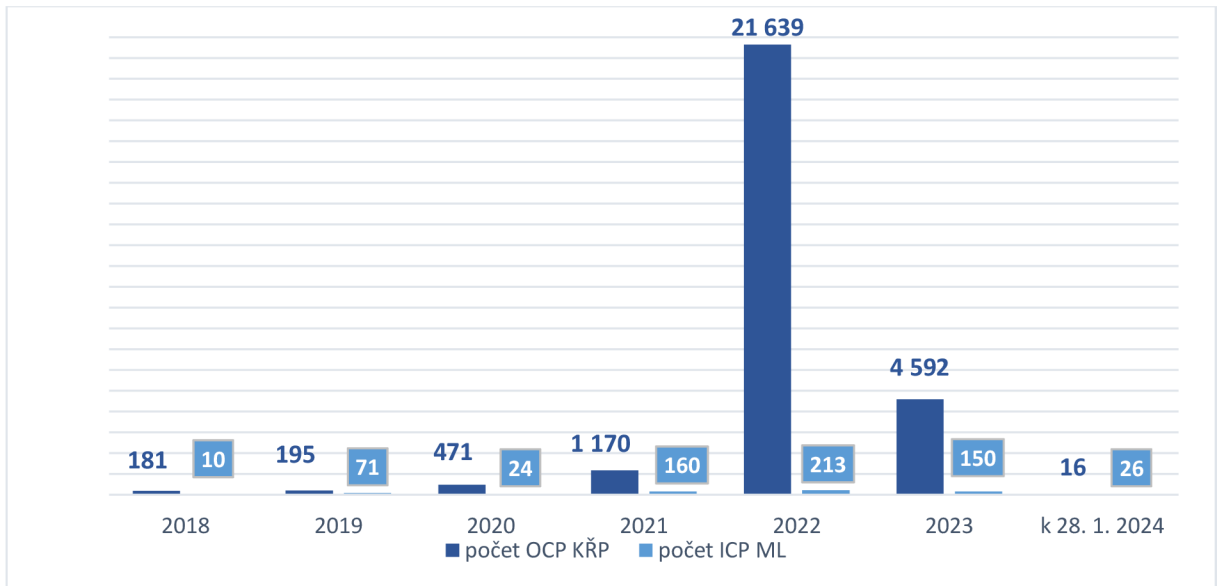

STP v roce 2024 s procentuálním podílem z celkového počtu

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 6 - Tranzitní nelegální migrace – zastoupení útvarů

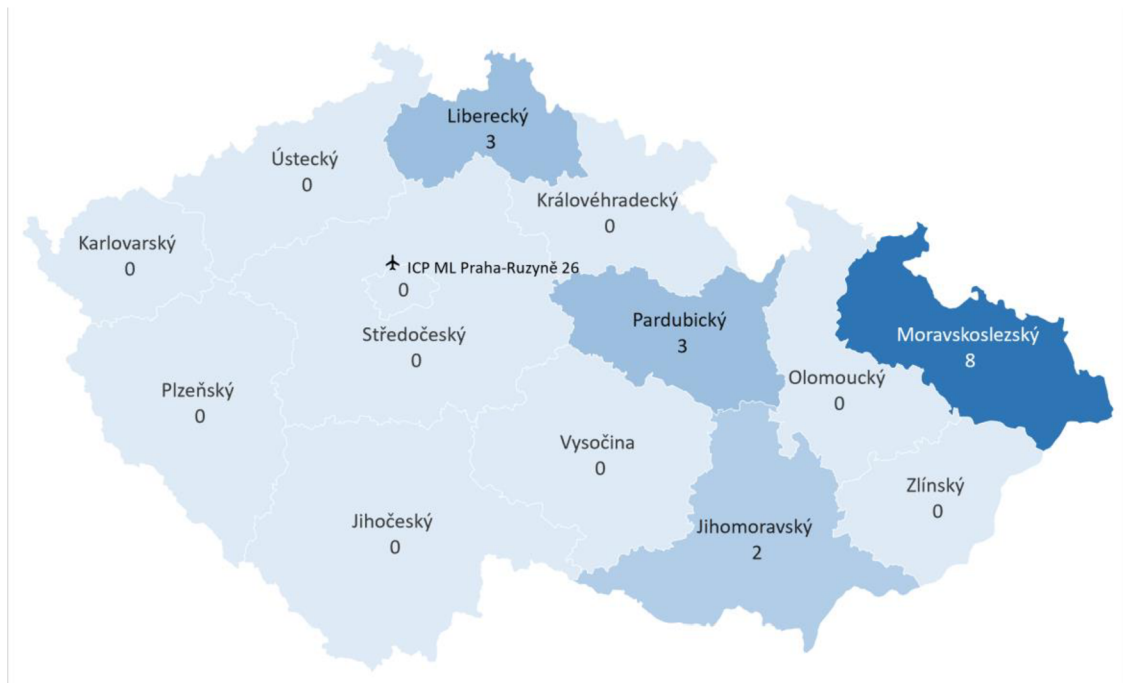
Počet osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci:

- odbory cizinecké policie KŘP,
- inspektoráty cizinecké policie na mezinárodních letištích ČR.

Roky 2018 – 2023 vizualizují data v období od 1. 1. do 31. 12.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 7 - Tranzitní nelegální migrace – zatíženost útvarů 1. 1. – 28. 1. 2024

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 8 - VYHODNOCENÍ ZNOUZAVEDENÍ KONTROL NA VNITŘNÍCH HRANICÍCH

4. 10. 2023 (od 00:00 hodin) – 1. 1. 2024 (08:00 hodin) operační dny 08:00 – 08:00 hodin (pouze 4. – 5. 10. 2023 00:00 – 08:00 hodin)																				
operační den	nasazeno		počet kontrolovaných osob				způsob přepravy					počet osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci	počet odepřených vstupů		počet readmisí		počet přestupků řešených příkazem na místě dle z. č. 326/1999 Sb.	počet přestupků řešených příkazem na místě dle z. č. 191/2016 Sb.	zjištěno trestných činů	
	policistů	3. země	občané EU	celkem	bus	vozidla	vlak	jiné /pěši	celkem	hraniční přechod	převzaté		nepřevzaté	dle § 340 TZ	ostatní					
4. 10. 23.–1. 1. 2024	21 361	73 039	605 077	678 116	3 892	330 199	3 353	395	337 839	1 183	1 127	63	63	35	3	58	19			
1. 1.–22. 1. 2024	3 676	10 897	120 292	131 189	393	67 656	699	19	68 767	2	19	0	0	5	0	0	4			
23. 1.–29. 1. 2024	1 232	4 246	44 691	48 937	158	24 997	203	7	25 365	0	2	0	0	0	0	0	0			
Celkem	26 269	88 182	777 060	858 242	4 443	422 852	4 255	421	431 971	1 185	1 148	63	63	40	3	58	23			

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 9 - Readmisní řízení se Slovenskou republikou

Formální předání – dlouhá cesta

Počet převzatých osob ze strany SVK		Počet nepřevzatých osob ze strany SVK	
1. 1. – 31. 12. 2023/ k 28. 1. 2024	4. 10. 2023 – 28. 1. 2024	1. 1. – 31. 12. 2023/ k 28. 1. 2024	4. 10. – 28. 1. 2024
133/0	0	37/0	28

Neformální předání – krátká cesta

Počet převzatých osob ze strany SVK		Počet nepřevzatých osob ze strany SVK	
1. 1. – 31. 12. 2023/ k 28. 1. 2024	4. 10. – 28. 1. 2024	1. 1. – 31. 12. 2023/ k 28. 1. 2024	4. 10. – 28. 1. 2024
1 721/0	298	331	162

Poznámka: dočasné znouzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky v období od 4. 10. 2023 pokračuje i v roce 2024.

Pokud není u cizince nalezen doklad o tom, že byl slovenskou policií řešen pro nedovolený vstup a pobyt na území Slovenska, jsou žádosti neakceptovatelné.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 10 - Readmisní řízení se Spolkovou republikou Německo

Počty realizovaných převzetí bez formalit (tzv. krátkou cestou).

Odbory cizinecké policie KŘP	Počet převzatých osob v roce 2023	Počet převzatých osob k 28. 1. 2024	Počet převzatých osob 4. 10. 2023 – 28. 1. 2024
Jihočeského kraje	1	0	0
Plzeňského kraje	315	0	43
Karlovarského kraje	10	0	1
Ústeckého kraje	401	4	78
Libereckého kraje	4	0	4
CELKEM	731	4	126

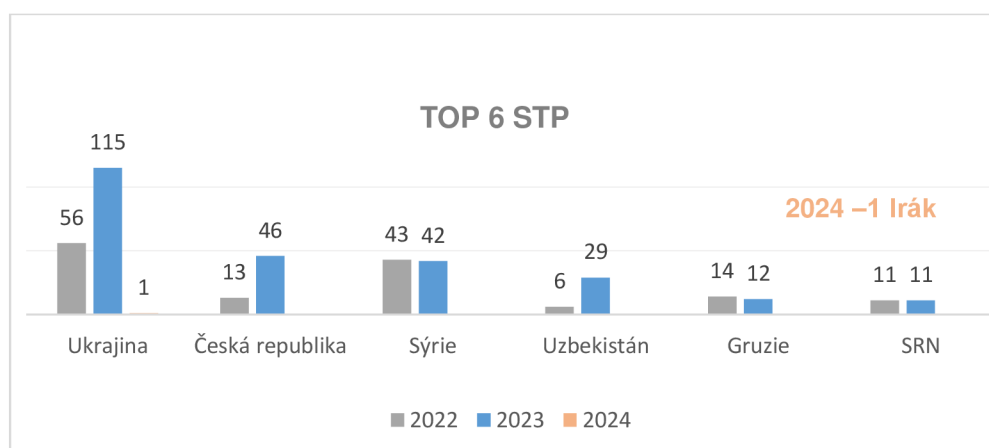
Poznámka: dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky v období od 4. 10. 2023 pokračuje i v roce 2024.

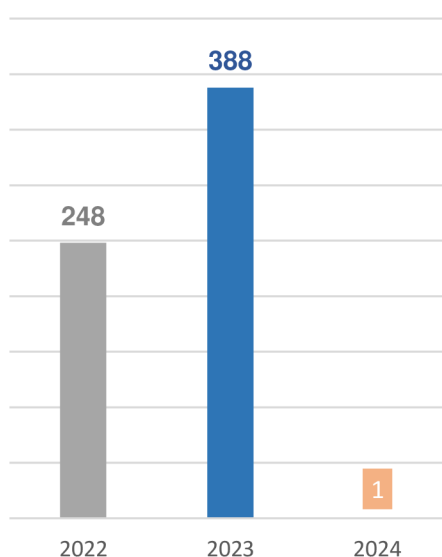
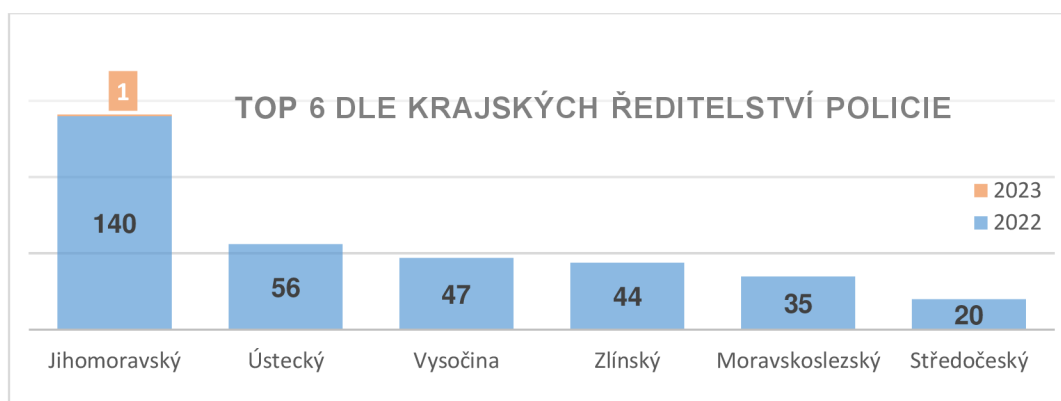
V roce 2023 nebyl realizován žádný případ formálního převzetí cizinců tzv. dlouhou cestou.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 11 - Tranzitní nelegální migrace – převaděči

Trestní stíhání zahájené proti konkrétní osobě pro trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 trestního zákoníku.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 12 - Tranzitní nelegální migrace v ČR ve srovnání s nelegální migrací zjištěnou v SRN po tranzitu přes ČR

srovnání celkových počtů za období 1. – 21. 1. 2022 / 2023 / 2024,
vývoj po týdnech 2022 / 2023 / 2024

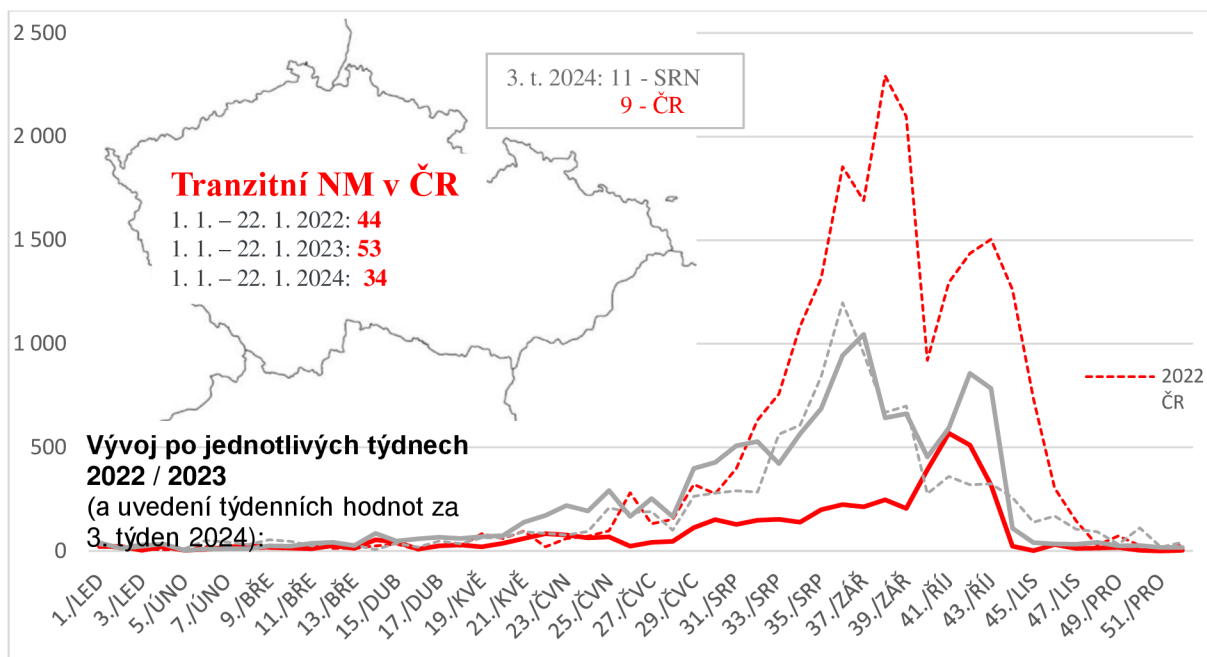
NM v SRN po tranzitu z ČR

1. 1. – 22. 1. 2022: 97 - z toho 85 % Sasko (82) a 15 % Bavorsko

1. 1. – 22. 1. 2023: 65 - z toho 78 % Sasko (51) a 22 % Bavorsko

1. 1. – 22. 1. 2024: 38 - z toho 74 % Sasko (28) a 26 % Bavorsko

Zdroj: Denní situační zprávy ze Společného centra česko-německé policejní a celní spolupráce Petrovice-Schwandorf

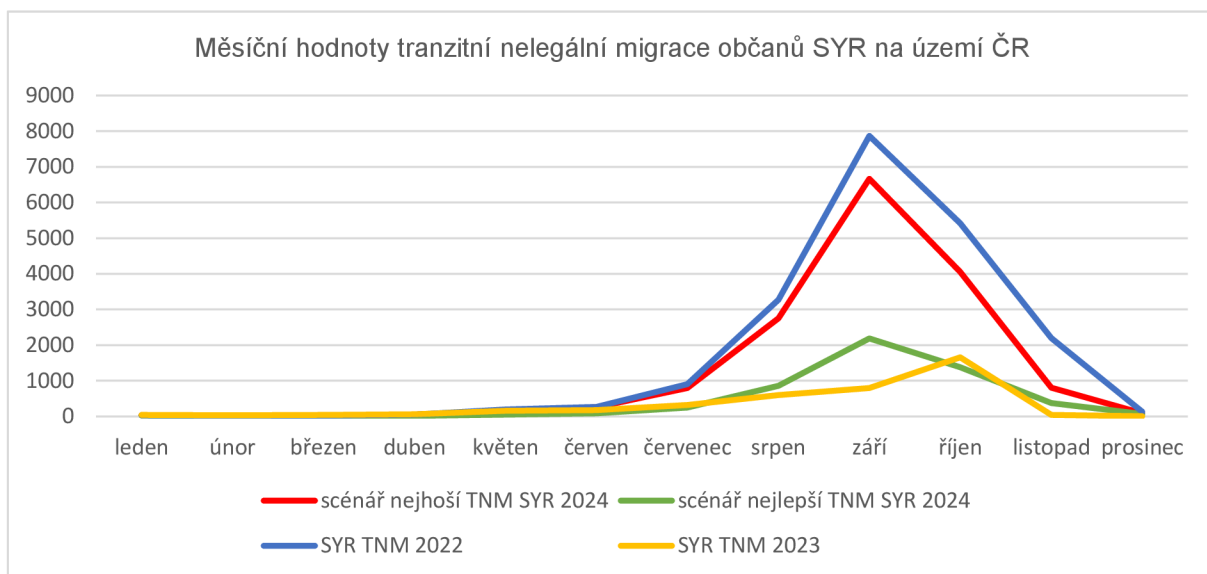
Poznámka: V roce 2023 bylo zjištěno v SRN po tranzitu z ČR celkem 12 250 osob (z toho 92 % v Sasku), kdy letošním hlavním modem operandů je přeprava osob s pomocí převaděčů v transportérech a osobních vozidlech (překračování kapacity vozidel), osoby jsou odhalovány přímo ve vozidlech nebo častěji po vysazení v terénu (a také v blízkosti vlakových nádraží, hlavně v Drážďanech). Od začátku listopadu týdenní počty výrazně poklesly, nově se objevují případy úkrytů osob v nákladních vozech, častěji jsou také využívány mezinárodní vlakové a autobusové spoje, zaznamenány jsou také případy osob přecházejících zelenou hranici. Obecně v tomto roce výrazně přibývá případů nerespektování pokynů k zastavení vozidla, nebezpečné a bezohledné jízdy, útěku převaděče. V roce 2022 dominovala spíše přeprava v mezinárodních vlakových spojkách přes/z ČR dále do SRN ve směru na Drážďany a v menší míře na Mnichov. Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 13 - Predikce možného vývoje tranzitní nelegální migrace přes území České republiky v roce 2024

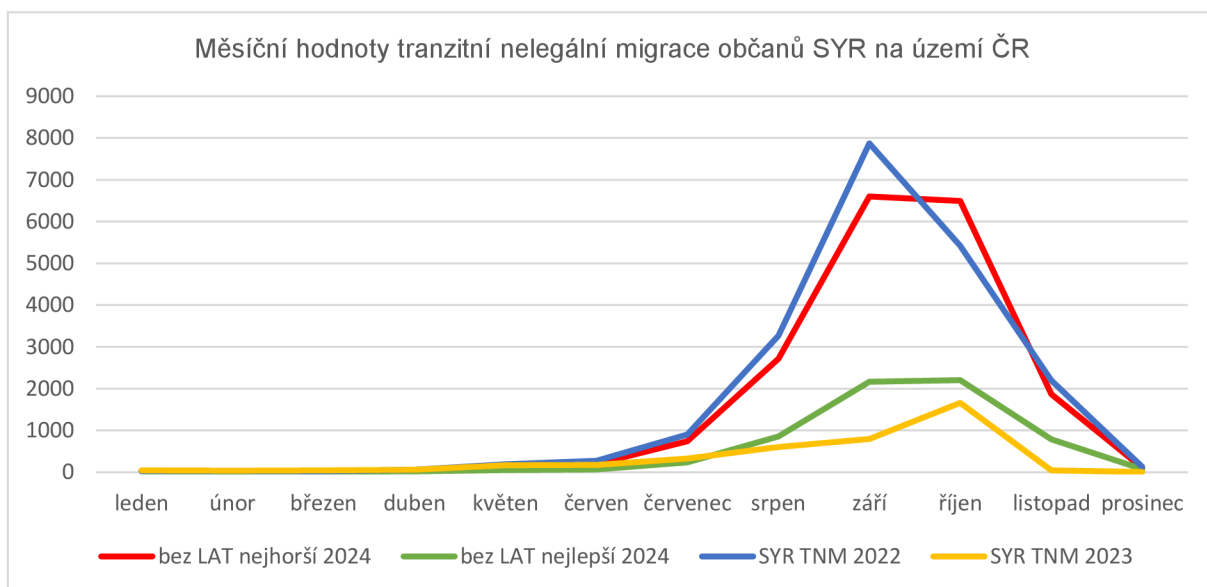
Predikce možného vývoje tranzitní nelegální migrace přes území ČR a s tím spojeného „převaděčství“ je možným nástrojem pro potencionální posílení bezpečnostních opatření, optimalizaci alokovaných zdrojů a celkovou efektivní správu toků nelegální migrace.

Pro výpočet „nejhorších“ scénářů byla využita data za roky 2022 a 2023, kdy měly počty registrovaných uprchlíků ze Sýrie v okolních státech klesající charakter a počty osob syrské národnosti nelegálně migrujících do EU byly v těchto letech na velmi vysoké úrovni.

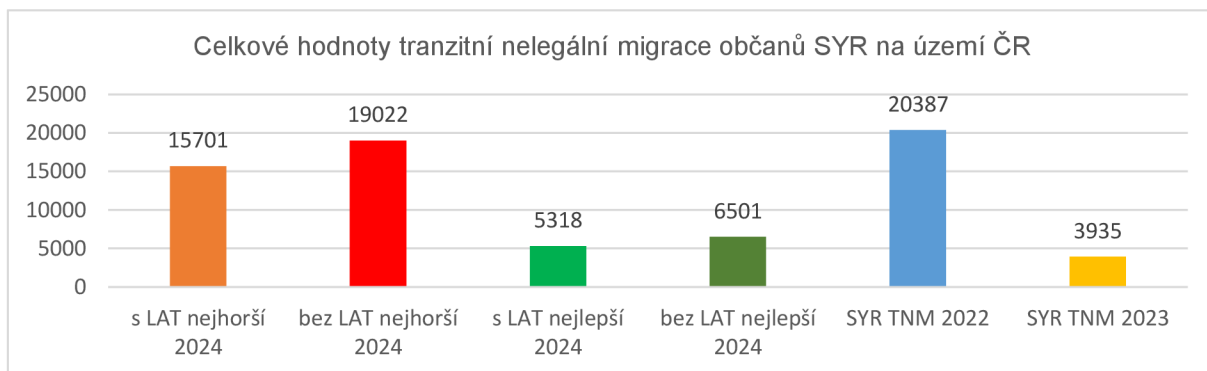
Graf č. 1 - Scénář nízký a vysoký bez zohlednění možné latence v roce 2023

Graf č. 2 - Scénář nízký a vysoký se zohledněním možné latence v roce 2023

Graf č. 3 – Všechny vypočítané scénáře v roce 2024 v komparaci s roky 2022 a 2023

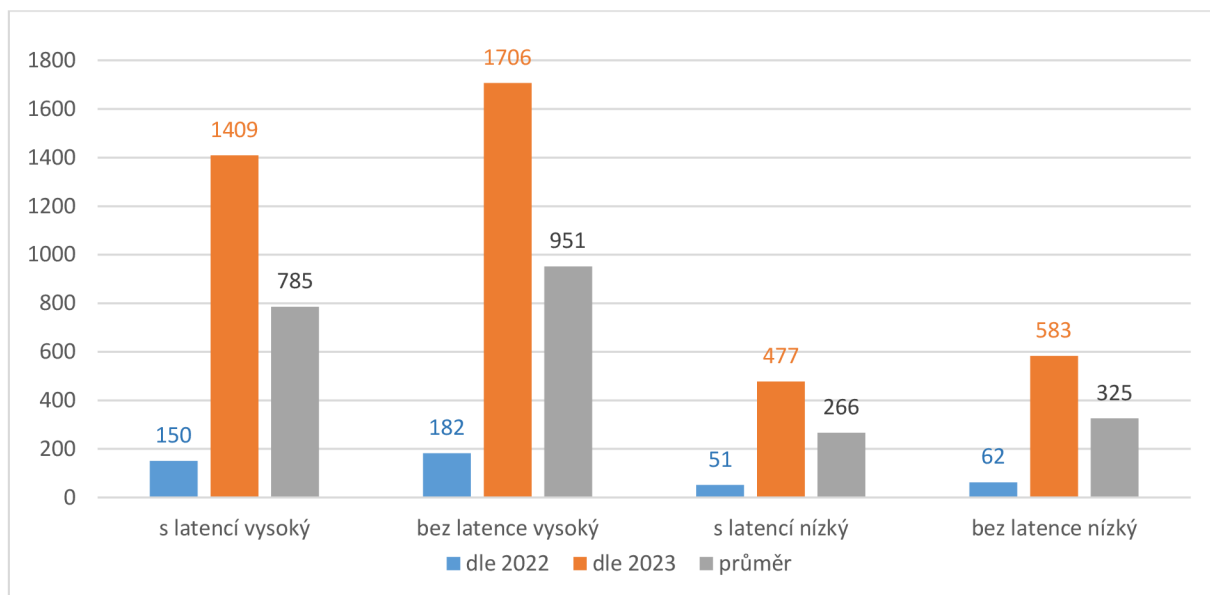

Na základě informací uvedených v grafech č. 1 až č. 3 lze konstatovat, že „nejhorší“ možný scénář stavu a dynamiky tranzitní nelegální migrace občanů Sýrie přes území ČR je velmi podobný hodnotám zjištěných v roce 2022 (20 387 osob) a „nejlepší“ možný scénář je podobný hodnotám zjištěných v roce 2023 (3 935).

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 14 - Predikce možného vývoje počtů převaděčů na území ČR v roce 2024

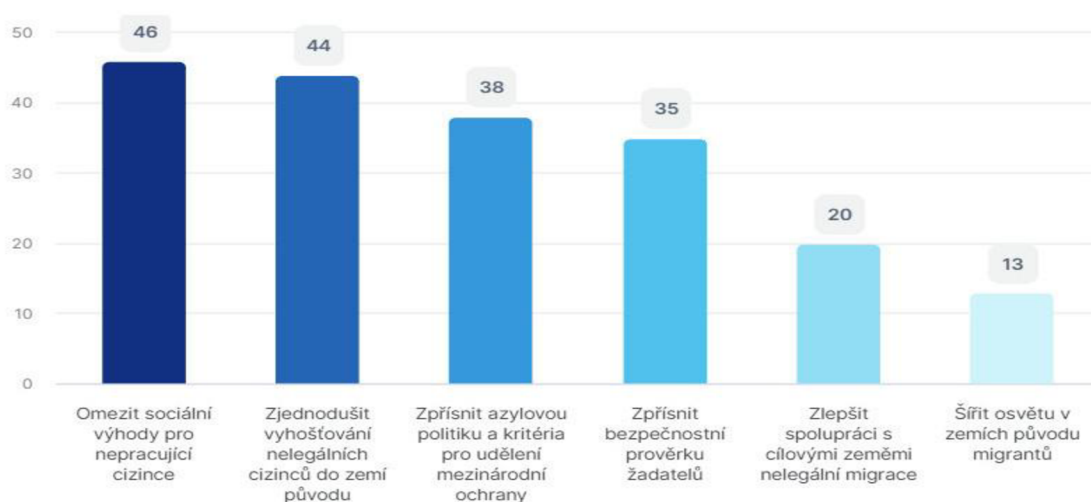
Graf č. 4 – Scénáře počtů převaděčů na území ČR v roce 2024

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Příloha č. 15 – Vlastní řešení nelegální migrace

20. Moje vlastní řešení tranzitní nelegální migrace je následující:

Zdroj: Vlastní výzkum